

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-149-26

Druk nr 3135
Warszawa, 23 września 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Finansów i Gospodarki.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.¹⁾) w załączniku nr 10 w poz. 17 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 0,0 % objętości, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi niemniej niż 20 % składu surowcowego – z wyłączeniem:
- a) piwa bezalkoholowego o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % (CN 2202 91),
 - b) innych niż wymienione w lit. a napojów bezalkoholowych powstałych w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej, o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %,
 - c) napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny,”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507 i 846.

UZASADNIENIE

W niniejszym projekcie proponuje się zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹⁾, zwanej dalej „ustawą o VAT”, dotyczące opodatkowania określonej kategorii napojów bezalkoholowych.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy o VAT napoje co do zasady objęte są podstawową stawką VAT. Obniżona stawka VAT w wysokości 5 % ma zastosowanie m.in. do napojów bezalkoholowych, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego²⁾.

Taki sposób opodatkowania VAT napojów obowiązuje od wielu lat, podobne zasady obowiązywały również przed wprowadzeniem tzw. nowej matrycy stawek VAT³⁾, która wprowadziła zmiany w systemie stawek VAT. Stawką VAT w wysokości 5 % objęte były zatem już wcześniej określone napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosił nie mniej niż 20 % składu surowcowego. Celem takiego rozwiązania było preferencyjne opodatkowanie napojów zawierających komponent owocowo-warzywny w porównaniu do napojów zawierających głównie cukier czy sztuczne barwniki.

Z przeprowadzonych analiz wynika jednak, że ww. grupa napojów obejmuje również napoje, co do których nie ma uzasadnienia, aby były one objęte stawką preferencyjną. Dotyczy to napojów bezalkoholowych, które są „odpowiednikami” napojów alkoholowych (tzw. napoje No/Low) czy napojów energetyzujących. Oferta handlowa takich napojów uległa ostatnio znacznemu rozszerzeniu.

Rzecznik Praw Dziecka sygnalizuje⁴⁾, że w Polsce nie jest prowadzona skuteczna polityka na rzecz wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, zwłaszcza w zakresie ochrony małoletnich przed negatywnymi skutkami szkodliwego spożywania alkoholu. Jak wskazuje Rzecznik, systemowe ujęcie unormowań mających na celu minimalizację,

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r., poz. 775, z późn. zm.).

² Poz. 17 załącznika nr 10 w związku z art. 41 ust. 2a ustawy o VAT.

³ Nowa matryca stawek VAT stosowana od 1 lipca 2020 r. została wprowadzona ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1751, z późn. zm.).

⁴ Pismo Rzecznika Praw Dziecka nr ZZS.422.10.2025.KS z 12 kwietnia 2025 r. skierowane do Ministra Zdrowia oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://brpd.gov.pl/2025/04/12/dostep-dzieci-do-napojow-bezalkoholowych-to-rodzi-niepokoj/>.

ograniczenie czy eliminację określonych negatywnych skutków szkodliwego spożywania alkoholu powinno mieć charakter kompleksowy i wymaga działań międzyresortowych. Aktywność w obszarze tej polityki nie może być sprowadzana wyłącznie do działań i realizacji zadań przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Wpływ na ten obszar mają również bezpośrednio inne naczelne organy państwa.

W tym kontekście nie sposób nie zauważyć, że w Polsce coraz większą popularnością cieszy się segment napojów bezalkoholowych, takich jak w szczególności piwo bezalkoholowe, ale też wino bezalkoholowe itp. Jak wynika z analizy NielsenIQ za 2024 r., segment piw bezalkoholowych odnotował znaczący wzrost sprzedaży (o około 17 % ilościowo i wartościowo), podczas gdy cały rynek piwa skurczył się o niemal 2 %. Obecnie piwa bezalkoholowe stanowią 7,5 % rynku i przynoszą ponad 1,7 mld złotych przychodu rocznie. Drugą kategorią, gdzie popularnością cieszy się wariant bezalkoholowy, są wina musujące. Jak podaje NielsenIQ, w 2024 r. ich sprzedaż zarówno wartościowa, jak i ilościowa, wzrosła o ponad 50 %, stanowiąc już 5 % sprzedaży wszystkich win musujących⁵).

Produkty typu piwo bezalkoholowe czy wino bezalkoholowe (do 0,5 % zawartości alkoholu) mogą być bez przeszkód prawnych⁶ nabywane i spożywane przez dzieci, co jest wątpliwe pod względem etycznym. Nie ma także żadnego uzasadnienia dla swoistego osławiania małoletnich z piciem tego typu napojów – jest to niewskazane w kontekście skuteczności działań profilaktycznych na rzecz ograniczania spożywania alkoholu.

Z perspektywy zdrowia publicznego każda ilość alkoholu może mieć znaczenie, w szczególności w odniesieniu do dzieci, młodzieży, kobiet w ciąży oraz osób, które z powodów zdrowotnych lub terapeutycznych nie powinny spożywać alkoholu. Wyłączenie napojów zawierających nawet śladowe ilości alkoholu z preferencji podatkowej wpisuje się w obowiązujące rekomendacje zdrowotne, zgodnie z którymi nie istnieje bezpieczny poziom spożycia alkoholu⁷.

⁵ <https://www.pap.pl/aktualnosci/piwo-i-wino-bez-procentow-podbijaja-rynek-eksperci-uwazaja-ze-nowy-trend>;
<https://foodfakty.pl/polacy-coraz-czesciej-wybieraja-piwo-bezalkoholowe>

⁶ Art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) stanowi, że napojem alkoholowym w rozumieniu niniejszej ustawy jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5 % objętościowych alkoholu. Z tego przepisu bezsprzecznie wynika zatem, że wszystkie pozostałe napoje, w tym piwa, wina – w których zawartość alkoholu w całkowitej objętości jest niższa niż 0,5 %, w świetle prawa będą napojami bezalkoholowymi, a tym samym nie obejmują ich przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

⁷ <https://www.who.int/europe/news/item/04-01-2023-no-level-of-alcohol-consumption-is-safe-for-our-health>

Produkty bezalkoholowe i niskoalkoholowe stają się coraz bardziej dostępne i popularne jako alternatywa dla tradycyjnych napojów alkoholowych. Z przeglądu literatury dotyczącego spożywania napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych przez osoby z zaburzeniami związanymi z nadmiernym piciem alkoholu wynika, że brakuje wystarczających dowodów, aby jednoznacznie wskazać zalecenia dotyczące spożycia tych produktów przez osoby z zaburzeniami spożycia alkoholu, osoby pijące ryzykownie i szkodliwie. Stwierdzono, że głód alkoholu wzrasta po spożyciu napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych, a ten wzrost koreluje z nasileniem uzależnienia od alkoholu. Wreszcie osoby pijące dużo alkoholu mają tendencję do spożywania napojów No/Low w połączeniu z regularnym spożyciem alkoholu, a nie jako element regularnych wzorców picia.

Piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % pomimo braku zawartości alkoholu bardzo często zachowuje nazwę, smak, zapach, a etykieta na opakowaniu – szatę graficzną charakterystyczne dla napojów alkoholowych. Jego szeroka dostępność oraz „normalizowanie” marki piwnej w wariacie bezalkoholowym mogą sprzyjać utrwalaniu określonych wzorców konsumenckich wśród dzieci i młodzieży. Choć produkt nie zawiera alkoholu, jednak jako napój z dodatkiem soku owocowego może stać się atrakcyjną formą dla młodszych odbiorców.

To samo dotyczy napojów winiarskich (np. wino, cydr czy perry) o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, które obok piwa 0,0% są napojami z tej kategorii produktów najbardziej kojarzącymi się z napojami alkoholowymi.

Podwyższenie stawki VAT na napoje o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 % oraz niektóre napoje o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % – piwo bezalkoholowe i inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej – wpisuje się w realizację odpowiedzialnej polityki społecznej państwa, w szczególności w obszarze ochrony dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków konsumenckich. Produkty te, mimo braku alkoholu lub niewielkiej ilości alkoholu w swoim składzie (która nie wpływa na zmianę ich statusu klasyfikacyjnego jako napojów bezalkoholowych), często odwołują się do estetyki, nazewnictwa i wzorców charakterystycznych dla napojów alkoholowych, co może sprzyjać normalizacji ich spożywania już od najmłodszych lat.

Projektowana zmiana pozostaje spójna z celami państwowej polityki zdrowotnej oraz działań ukierunkowanych na ograniczanie negatywnych skutków spożycia alkoholu. Preferencje

podatkowe nie powinny pośrednio wspierać produktów, które – choć formalnie klasyfikowane jako bezalkoholowe – zawierają alkohol lub związane są wizerunkowo z alkoholem i mogą wpływać na zachowania konsumenckie w sposób sprzeczny z deklarowanymi celami ochrony zdrowia publicznego.

Dostęp osób poniżej 18. roku życia do napojów, które zawierają nawet śladowe ilości alkoholu, powinien być ograniczany (np. przez ograniczony dostęp fizyczny czy znakowanie opakowań, np. wskazanie, iż nie są to produkty przeznaczone dla osób małoletnich). Niezależnie od istniejącego braku ograniczenia w dostępności tych napojów do spożycia przez małoletnich, nie ma uzasadnienia, aby napoje o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 % czy piwo, bądź inne napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % (takie jak wino, cydr lub perry), korzystały z preferencji podatkowych.

Odnosnie do napojów energetyzujących należy zauważyć, że zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym⁸⁾ zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny osobom poniżej 18. roku życia, a także na terenie jednostek systemu oświaty i w automatach.

Przepis ten został wprowadzony poselskim projektem ustawy nowelizującej, który rząd zaopiniował pozytywnie, wskazując na niekorzystny wpływ spożywania takich napojów na samopoczucie i zdrowie młodych ludzi⁹⁾.

W stanowisku rządu do tego projektu wskazano, że według opublikowanych danych¹⁰⁾ 19–29 % młodych ludzi po spożyciu napojów energetyzujących odczuwa niekorzystne objawy, głównie kołatanie serca, ból głowy, poczucie silnego rozbicia. Wśród działań niepożądanych wymienia się także podenerwowanie, silny stres, trudności ze skupieniem. Według niektórych badań nadmierne spożycie napojów energetyzujących zwiększa ryzyko arytmii serca, w tym także u dzieci.

Zauważono także, że napoje energetyzujące są wybierane przez młodzież coraz chętniej. Wyniki badania ankietowego nastolatków (n = 2629; wiek 12–20 lat, średnia 15 lat) wskazują, że 67 % nastolatków spożywało napoje energetyzujące, w tym 16 % dość często¹¹⁾.

⁸⁾ Dz. U. z 2026 r. poz. 149.

⁹⁾ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=3258>

¹⁰⁾ Raport EFSA - <https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-394>

¹¹⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26184263>

W artykule opracowanym przez Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej w ramach realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025¹²⁾ podkreślono, iż zgromadzone dane wskazują, że po spożyciu napojów energetyzujących 20–30 % młodych ludzi odczuwa niekorzystne objawy, głównie kołatanie serca, ból głowy, poczucie silnego rozbicia, ale literatura naukowa opisuje także znacznie groźniejsze skutki. W USA, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii notowano przypadki zawału serca, a nawet zgonów, spowodowanych prawdopodobnie dużym spożyciem tych napojów przez kilka dni. W Polsce miał również miejsce przypadek śmiertelnego zatrucia z powodu spożycia napoju otrzymywanego sposobem domowym z użyciem czystej kofeiny.

Prowadzone w tym obszarze badania ujawniły, że wśród dzieci spożywających takie napoje raz w tygodniu lub częściej w porównaniu do dzieci niepijących lub pijących je bardzo rzadko częstsze są przypadki bólów głowy, bólów żołądka, problemów ze snem.

W odniesieniu do zdrowia psychicznego wyniki badań są niespójne, ale według niektórych z nich młodzież pijąca napoje energetyzujące częściej bywa rozdrażniona, ma trudności ze skupieniem, a nawet stany lękowe. W świetle stanowiska ekspertów z Wielkiej Brytanii dzieci pijące napoje energetyzujące kilka razy w tygodniu mają gorsze samopoczucie i problemy z nauką. W badaniu dotyczącym spostrzeżeń nauczycieli na temat zachowania uczniów po spożyciu takich napojów 90 % z nich podała, że dzieci są nadpobudliwe i trudne w zachowaniu. Jednocześnie wszyscy eksperci podkreślają, że częste ignorowanie zmęczenia organizmu i niedoborów snu oraz sięganie po napoje energetyzujące, jako po środek zaradczy, może mieć poważne konsekwencje zdrowotne.

Kolejnym niepokojącym sygnałem są dane, że dzieci pijące takie napoje szybciej sięgają po alkohol i papierosy. W jednym z badań aż 59 % dzieci w wieku 13–14 lat, które piją napoje energetyzujące co najmniej raz w tygodniu, miało już kontakt z alkoholem, a 40 % próbowało palenia tytoniu, podczas gdy wśród dzieci niepijących dotyczyło to odpowiednio 29 % i 10 %.

Mając powyższe na uwadze, należy podkreślić, że odpowiedzialna polityka fiskalna może pełnić funkcję nie tylko dochodową, ale również prewencyjną i edukacyjną, wspierając działania na rzecz zdrowia publicznego i odpowiedzialnych postaw społecznych.

¹² <https://ncez.pzh.gov.pl/abc-zywienia/zasady-zdrowego-zywienia/rosnace-spozycie-napojow-energetyzujacych-rosnacy-problem-zdrowia-publicznego-na-swiecie/>

W kontekście zatem odpowiedzialnej polityki społecznej i zdrowotnej, wobec wysokich kosztów społeczno-ekonomicznych wynikających ze szkodliwego wpływu spożywania wskazanych napojów, nie ma uzasadnienia dla preferencji w podatku VAT.

Obecnie obniżoną stawką podatku VAT w wysokości 5 % opodatkowane są m.in. sklasyfikowane wg Nomenklatury scalonej w grupowaniu CN 2202 napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego, w tym:

- napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu równej i przekraczającej 0,0 % (o zawartości do 0,5 % alkoholu),
- napoje energetyzujące – napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny.

Natomiast tego rodzaju napoje sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej (sklasyfikowanej w grupowaniu PKWiU 56 Usługi związane z wyżywieniem) podlegają opodatkowaniu stawką VAT 8 %¹³).

Niniejszy projekt przewiduje podwyższenie stawki VAT na zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego:

- napoje bezalkoholowe, w tym piwo bezalkoholowe, o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %,
- piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %,
- inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej, o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %,
- napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny,

z 5 % do 23 % (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8 % do 23 % (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej).

Wskazać należy, że zgodnie z uwagą 3. do działu CN 22 (Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet), w pozycji CN 2202 określenie „napoje bezalkoholowe” oznacza napoje o objętościowej

¹³ Art. 41 ust. 12f w związku z art. 146ef ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT.

mocy alkoholu nieprzekraczającej 0,5 % objętości. W świetle powyższego podkreślenia wymaga, że ponieważ w CN pod pojęciem „bezalkoholowe” należy rozumieć wszystkie napoje o objętościowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 0,5 % objętości, projektowane wyłączenie ze stawki obniżonej VAT dotyczy napojów, które zawierają powyżej 0,0 % do 0,5 % alkoholu.

Dodatkowo, ze względu na skalę popularności, udział w rynku oraz silne powiązanie wizerunkowe z segmentem alkoholu, ze stawki obniżonej wyłączone zostały także napoje zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego: piwo bezalkoholowe oraz inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej (np. wino czy cydr) – nie tylko o zawartości alkoholu powyżej 0,0 % objętości, ale także o zawartości alkoholu równej 0,0 % objętości.

Ze stawki obniżonej będą również wyłączone napoje energetyzujące, tj. napoje, do których zostały dodane kofeina lub tauryna, niezależnie od dodanych ilości.

Podkreślić należy, że obecnie tego typu napoje bezalkoholowe (w tym również w rodzaju: piwo, wino, cydr czy napoje energetyzujące) zawierające mniej niż 20 % soku z owoców czy warzyw objęte są stawką podstawową. Projektowane rozwiązanie spowoduje zatem jednakowe opodatkowanie VAT wszystkich napojów zawierających alkohol.

Termin wejścia w życie ustawy (art. 2 projektu ustawy)

W art. 2 projektu określono termin wejścia w życie przepisów ustawy. Zgodnie z nim ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Projekt ustawy nie przewiduje wprowadzenia odrębnych przepisów przejściowych, regulujących zasady stosowania dotychczasowych i nowych stawek VAT. Kwestie zastosowania właściwych stawek VAT w przypadku ich zmiany zostały już w sposób kompleksowy uregulowane w obowiązujących przepisach art. 41 ust. 14a–14g ustawy o VAT.

Ocena przewidywanego wpływu projektowanej regulacji na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Podwyższenie stawki VAT na wskazane wyżej napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania

fermentacji alkoholowej, o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % (takie jak wino czy cydr) oraz napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego może – w zależności od sytuacji ekonomicznej, w tym oferty handlowej czy strategii sprzedaży danego przedsiębiorstwa – spowodować podwyższenie cen ww. towarów. W przypadku zmiany preferencji zakupowych konsumentów podwyżka stawki VAT może mieć również negatywny wpływ na wolumen sprzedaży wskazanych towarów, a, co za tym idzie, także na osiągnięte w tym zakresie dochody. Z uwagi jednak na konsumpcyjny charakter podatku VAT, który z założenia obciąża finalnych konsumentów towarów i usług, pozostając neutralnym dla podatników dokonujących sprzedaży opodatkowanej, nie można jednoznacznie oszacować skutków dla przedsiębiorców, zwłaszcza że popyt konsumpcyjny może się w takim przypadku przenieść na inne produkty oferowane przez tych przedsiębiorców, łagodząc lub niwelując ewentualny spadek popytu na towary, dla których wycofuje się preferencyjną stawkę podatku.

Zmiana stawki VAT na ww. towary będzie wiązała się z koniecznością dokonania przeglądu asortymentu oraz zmian w systemach księgowych firm związanych z przyporządkowaniem nowych stawek do oferowanych towarów/usług, jak również w kasach rejestrujących (w przypadku placówek handlowych i gastronomicznych).

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), z chwilą przekazania do uzgodnień członkom Rady Ministrów, projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem określonym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług	Data sporządzenia 24 lipca 2026 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów	Źródło: Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman – Podsekretarz Stanu	Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD327
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Tomasz Tratkiewicz, Dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług w Ministerstwie Finansów, tel.: 22 694-36-21, e-mail: sekretariatPT@mf.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy o VAT¹ napoje, co do zasady, opodatkowane są podstawową stawką VAT. Obniżona stawka VAT w wysokości 5 % ma zastosowanie m.in. do napojów bezalkoholowych, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego² (tego rodzaju napoje sprzedawane natomiast w ramach usługi gastronomicznej (PKWiU 56 *Usługi związane z żywnością*) podlegają opodatkowaniu stawką VAT 8 %³).

Takie opodatkowanie VAT wskazanych napojów obowiązuje od wielu lat. Podobne zasady obowiązywały również przed wprowadzeniem tzw. nowej matrycy stawek VAT⁴, a zatem stawką VAT w wysokości 5 % objęte były już wcześniej określone napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosił nie mniej niż 20 % składu surowcowego. Celem takiego rozwiązania było preferencyjne opodatkowanie napojów zawierających komponent owocowo-warzywny w porównaniu do napojów zawierających głównie cukier czy sztuczne barwniki.

Z przeprowadzonych analiz wynika jednak, że ww. grupa napojów obejmuje również napoje, co do których nie ma uzasadnienia, aby były one objęte stawką obniżoną. Dotyczy to napojów bezalkoholowych, które są „odpowiednikami” napojów alkoholowych (tzw. napoje No/Low) czy napojów energetyzujących. Oferta handlowa takich napojów uległa ostatnio znacznemu rozszerzeniu.

Rzecznik Praw Dziecka sygnalizuje⁵, że w Polsce nie jest prowadzona skuteczna polityka na rzecz wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, zwłaszcza w zakresie ochrony małoletnich przed negatywnymi skutkami szkodliwego spożywania alkoholu. Jak wskazuje Rzecznik, systemowe ujęcie unormowań mających na celu minimalizację, ograniczenie czy eliminację określonych negatywnych skutków szkodliwego spożywania alkoholu powinno mieć charakter kompleksowy i wymaga działań międzyresortowych. Aktywność w obszarze tej polityki nie może być sprowadzana wyłącznie do działań i realizacji zadań przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Wpływ na ten obszar mają również bezpośrednio inne naczelne organy państwa.

W tym kontekście nie sposób nie zauważyć, że w Polsce coraz większą popularnością cieszy się segment napojów bezalkoholowych, takich jak w szczególności piwo bezalkoholowe, ale też wino bezalkoholowe itp. Według NielsenIQ za 2024 r., segment piw bezalkoholowych odnotował znaczący wzrost sprzedaży (o ponad 17 %), podczas gdy cały rynek piwa skurczył się o niemal 2 %. Segment piw bezalkoholowych jest jedynym, który w 2024 r. odnotował dynamiczny rozwój. Wolumen sprzedaży wzrósł o 17,4 %, a wartościowo – o 16,8 %. Obecnie piwa bezalkoholowe stanowią 7,5 % rynku i przynoszą ponad 1,7 mld złotych przychodu rocznie. Drugą kategorią, gdzie popularnością cieszy się wariant bezalkoholowy, są wina musujące. Jak podaje NielsenIQ, w 2024 r. ich sprzedaż zarówno wartościowa, jak i ilościowa wzrosła o ponad 50 %, stanowiąc już 5 % sprzedaży wszystkich win musujących⁶.

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.).

² Poz. 17 załącznika nr 10 w związku z art. 41 ust. 2a ustawy o VAT.

³ Art. 41 ust. 12f w związku z art. 146ef ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT.

⁴ Nowa matryca stawek VAT stosowana od 1 lipca 2020 r. została wprowadzona ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1751, z późn. zm.).

⁵ Pismo Rzecznika Praw Dziecka nr ZZS.422.10.2025.KS z 12 kwietnia 2025 r. skierowane do Ministra Zdrowia oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://brpd.gov.pl/2025/04/12/dostep-dzieci-do-napojow-bezalkoholowych-to-rodzi-niepokoj/>.

⁶ [https://www.pap.pl/aktualnosci/piwo-i-wino-bez-procentow-podbijaja-rynek-ekspersi-uwazaja-ze-nowy-trend](https://www.pap.pl/aktualnosci/piwo-i-wino-bez-procentow-podbijaja-rynek-ekspersi-uwazaja-ze-nowy-trend;);
<https://foodfakty.pl/polacy-coraz-czesciej-wybieraja-piwo-bezalkoholowe>

Produkty typu piwo bezalkoholowe czy wino bezalkoholowe (do 0,5 % zawartości alkoholu) mogą być bez przeszkód prawnych nabywane i spożywane przez dzieci, co jest wątpliwe pod względem etycznym. Nie ma także żadnego logicznego uzasadnienia dla swobodnego osławiania małoletnich z piciem tego typu napojów – wydaje się to być bardzo niebezpieczne w kontekście skuteczności działań profilaktycznych na rzecz ograniczania spożywania alkoholu.

W tym kontekście podkreślić należy, że nie ma uzasadnienia, aby napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 % (do 0,5 % alkoholu) oraz niektóre napoje zarówno o zawartości alkoholu 0,0 %, jak i powyżej – do 0,5 % (np. piwo czy wino) korzystały z preferencji podatkowych.

Odnosnie do napojów energetyzujących należy zauważyć, że zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym⁷ zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny⁸ osobom poniżej 18. roku życia, a także na terenie jednostek systemu oświaty i w automatach.

Przepis ten został wprowadzony poselskim projektem ustawy nowelizującej, który Rząd zaopiniował pozytywnie, wskazując na niekorzystny wpływ spożywania takich napojów na samopoczucie i zdrowie młodych ludzi⁹.

W kontekście odpowiedzialnej polityki społecznej i zdrowotnej nie ma uzasadnienia dla preferencji w podatku VAT dla tego rodzaju napojów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje podwyższenie stawki VAT na zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego:

- napoje bezalkoholowe, w tym piwo bezalkoholowe, o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %,
- piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %,
- inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej, o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % (np. wino czy cydr),
- napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny,

z 5 % do 23 % (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8 % do 23 % (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej)¹⁰.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przepisy dyrektywy VAT¹¹ nadają państwom członkowskim UE pewną swobodę w zakresie stosowania stawek tego podatku – w odniesieniu do określonych towarów i usług (m.in. produktów żywnościowych) państwa te mogą stosować (w granicach i na zasadach określonych w dyrektywie VAT) stawki obniżone tego podatku.

Zakres stosowania stawek obniżonych jest indywidualną decyzją państw członkowskich i wynika z prowadzonej przez nie polityki gospodarczej i społecznej.

Z informacji pozyskanych z dostępnych baz wynika, że w zakresie napojów bezalkoholowych oraz napojów energetyzujących wiele państw członkowskich stosuje stawkę podstawową VAT – w tym Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Irlandia, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Węgry, czy Włochy. Niektóre państwa stosują stawki obniżone w odniesieniu do określonych kategorii napojów (czasem przy wprowadzeniu dodatkowych warunków dotyczących ich składu).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy podatku od towarów i usług	Ponad 90 tys. podmiotów. Liczba ta obejmuje:	Raport z Hurtowni SPR wg stanu na październik 2025 r.	Podwyższenie stawki VAT z 5 % (w handlu) i 8 % (w gastronomii) do 23 % na napoje bezalkoholowe o objętościowej

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 1916, z późn. zm.

⁸ Napojów ujętych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasie 10.89 oraz w dziale 11, w których składzie znajduje się kofeina w proporcji przewyższającej 150 mg/l lub tauryna, z wyłączeniem substancji występujących w nich naturalnie (art. 121 ustawy o zdrowiu publicznym).

⁹ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=3258>

¹⁰ Zmiana brzmienia pkt 2) w poz. 17 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.).

¹¹ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.).

	- producentów napojów bezalkoholowych, wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych, - producentów piwa, - podmioty prowadzące sprzedaż detaliczną prowadzoną w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, - podmioty prowadzące sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, - restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne, - ruchome placówki gastronomiczne, - hotele i podobne obiekty zakwaterowania.		mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, określone napoje o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % oraz napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego.
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz przekazany do konsultacji publicznych. Projekt został przekazany do partnerów społecznych, takich jak np. Business Centre Club, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Konfederacja LEWIATAN, Polska Izba Biegłych Rewidentów, Krajowa Izba Gospodarcza, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka, Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Polska Izba Handlu, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polska Izba Spedycji i Logistyki, Polska Izba Cła, Logistyki i Spedycji, Związek Banków Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego, Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Krajowa Izba Rozliczeniowa, Krajowa Izba Biur Rachunkowych, Federacja Przedsiębiorców Polskich.

Zgłoszone w ramach konsultacji publicznych uwagi zostały zawarte w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		1 292,8	1 484,5	1 562,0	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	15 772,4
budżet państwa		1 292,8	1 484,5	1 562,0	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	15 772,4
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Saldo ogółem		1 292,8	1 484,5	1 562,0	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	15 772,4
budżet państwa		1 292,8	1 484,5	1 562,0	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	1 633,3	15 772,4
JST											
pozostałe jednostki (oddzielnie)											

Źródła finansowania	I. Wpływ projektu na dochody budżetu państwa. Projekt będzie miał dodatni wpływ na dochody budżetu państwa. Projekt nie będzie miał wpływu na dochody JST. Łączny skutek podwyższenia stawki VAT z 5 % do 23 % w handlu oraz z 8 % do 23 % w gastronomii w 2027 r. został oszacowany dla 11 miesięcy, z uwagi na przesunięcie kasowe, przy wskazanych założeniach na około 1 292,8 mln zł. W kolejnym 2028 r. wykazano skutek w wysokości 1 484,5 mln zł, natomiast w 2029 r. 1 562,0 mln zł. W latach 2030–2036 skutek szacuje się na poziomie około 1 633,3 mln zł dla każdego roku. Globalny skutek (dla 10 lat) podwyższenia stawki VAT z 5 % i 8 % do 23 % dla napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwa bezalkoholowego o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, innych niż piwo napojów bezalkoholowych powstałych w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % i napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny – w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego, klasyfikowanych w PKWiU 11.07.19.0 <i>Pozostałe napoje bezalkoholowe</i> oraz PKWiU 56 <i>Usługi związane z wyżywieniem</i> wynosi około 15 772,4 mln zł. Skutki podwyższenia stawki VAT z 5 % do 23 % <u>w handlu</u> dla napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwa bezalkoholowego o objętościowej mocy alkoholu 0,0%, innych niż piwo napojów bezalkoholowych powstałych w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, oraz napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny – w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego klasyfikowanych w PKWiU 11.07.19.0 <i>Pozostałe napoje bezalkoholowe</i> w 2027 r. mieszczą się w przedziale od 743,2 mln zł do 1 238,7 mln zł. Założono, że udział wskazanych napojów bezalkoholowych klasyfikowanych w PKWiU 11.07.19.0 wynosi od 30 % do 50 %. W celu wskazania jednej wartości skutku przyjęto 42% udziału. W pierwszym roku obowiązywania podstawowej stawki VAT 23 % dla tego rodzaju napojów bezalkoholowych skutek dla całego 2027 r. został oszacowany przy wskazanym założeniu na około 991,0 mln zł. W kolejnym, 2028 r., wykazano skutek w wysokości 1 138,0 mln zł, natomiast w 2029 r. 1 196,8 mln zł. W latach 2030–2036 skutek szacuje się na poziomie około 1 252,4 mln zł dla każdego roku. Łączny skutek (dla 10 lat) podwyższenia stawki VAT z 5 % do 23 % to dodatni wpływ na dochody budżetu państwa w wysokości około 12 092,6 mln zł. Do oszacowania skutków podwyższenia stawki VAT z 8 % do 23 % <u>w gastronomii</u> dla napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwa bezalkoholowego o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, innych niż piwo napojów bezalkoholowych powstałych w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % i napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny – w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego (klasyfikowanych w PKWiU 56 <i>Usługi związane z wyżywieniem</i>) założono, że udział wskazanych napojów bezalkoholowych klasyfikowanych w PKWiU 56 wynosi 3,5 %. W pierwszym roku obowiązywania podstawowej stawki VAT 23 % dla tego rodzaju napojów bezalkoholowych skutek dla całego 2027 r. został oszacowany dla 11 miesięcy z uwagi na kasowe przesunięcie przy wskazanym założeniu na około 301,8 mln zł. W kolejnym 2028 r. wykazano skutek w wysokości 346,5 mln zł, natomiast w 2029 r. 365,2 mln zł. W latach 2030–2036 skutek szacuje się na poziomie około 380,9 mln zł dla każdego roku. Łączny skutek (dla										

	10 lat) podwyższenia stawki VAT z 8 % do 23 % to dodatni wpływ na dochody budżetu państwa w wysokości około 3 679,8 mln zł. II. Wpływ projektu na wydatki budżetu państwa. Projekt nie będzie miał wpływu na wydatki budżetu państwa. Projekt nie będzie miał wpływu na wydatki JST.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacunki zostały sporządzone na podstawie danych GUS dotyczących spożycia gospodarstw domowych, zużycia sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji niekomercyjnych oraz pozostałych sektorów w 2022 r. dla PKWiU 11.07.19.0 <i>Pozostałe napoje bezalkoholowe</i> oraz PKWiU 56 <i>Usługi związane z żywnością</i> zwaloryzowanych odpowiednimi wskaźnikami makroekonomicznymi (tj. CPI, spożyciem prywatnym i spożyciem publicznym). Przyjęty szacunkowy wolumen sprzedaży netto napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwa bezalkoholowego o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, innych niż piwo napojów bezalkoholowych powstałych w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % i napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny – w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego – w handlu i gastronomii wynosi około 8 200,7 mln zł w skali roku 2027 (dla 11 miesięcy jest to odpowiednio 7 517,3 mln zł). Wykorzystano wskaźniki wg zaleceń wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – maj 2026 r.). źródło: https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Podwyższenie stawki VAT na napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % (np. wino czy cydr), oraz napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego – w zależności od sytuacji ekonomicznej, w tym oferty handlowej czy strategii sprzedaży danego przedsiębiorstwa – spowodować może podwyższenie cen ww. towarów. W przypadku zmiany preferencji zakupowych konsumentów podwyżka stawki VAT może mieć również negatywny wpływ na wolumen sprzedaży wskazanych towarów, a co za tym idzie, także na osiągnięte w tym zakresie dochody. Z uwagi jednak na konsumpcyjny charakter podatku VAT, który z założenia obciąża finalnych konsumentów towarów i usług, pozostając z reguły neutralnym dla podatników dokonujących sprzedaży opodatkowanej, nie można jednoznacznie oszacować skutków dla przedsiębiorców.						

		Zmiana stawki VAT na ww. towary będzie wiązała się z koniecznością dokonania przeglądu asortymentu oraz zmian w systemach księgowych firm związanych z przyporządkowaniem nowych stawek do oferowanych towarów/usług, jak również w kasach rejestrujących (w przypadku placówek handlowych i gastronomicznych). W przypadku kas rejestrujących podatnicy będą mogli dokonać odpowiedniej modyfikacji „bazy towarowej” kasy w zakresie przypisanej do nazwy towaru odpowiedniej stawki VAT, samodzielnie lub przy pomocy serwisantów kas. Zmiany w kasach rejestrujących wiążą się z odpowiednimi nakładami, których wysokość będzie uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa oraz dokonywanych w tym zakresie modyfikacji.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Podwyższenie stawki VAT na napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % oraz napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego – w zależności od sytuacji ekonomicznej, w tym oferty handlowej czy strategii sprzedaży danego przedsiębiorstwa – spowodować może podwyższenie cen ww. towarów. W przypadku zmiany preferencji zakupowych konsumentów podwyżka stawki VAT może mieć również negatywny wpływ na wolumen sprzedaży wskazanych towarów, a co za tym idzie, także na osiągnięte w tym zakresie dochody. Z uwagi jednak na konsumpcyjny charakter podatku VAT, który z założenia obciąża finalnych konsumentów towarów i usług, pozostając z reguły neutralnym dla podatników dokonujących sprzedaży opodatkowanej, nie można jednoznacznie oszacować skutków dla przedsiębiorców. Zmiana stawki VAT na ww. towary będzie wiązała się z koniecznością dokonania przeglądu asortymentu oraz zmian w systemach księgowych firm związanych z przyporządkowaniem nowych stawek do oferowanych towarów/usług, jak również w kasach rejestrujących (w przypadku placówek handlowych i gastronomicznych). W przypadku kas rejestrujących podatnicy będą mogli dokonać odpowiedniej modyfikacji „bazy towarowej” kasy w zakresie przypisanej do nazwy towaru odpowiedniej stawki VAT, samodzielnie lub przy pomocy serwisantów kas. Zmiany w kasach rejestrujących wiążą się z odpowiednimi nakładami, których wysokość będzie uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa oraz dokonywanych w tym zakresie modyfikacji.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Podwyższenie stawki VAT na napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % oraz napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego – może mieć wpływ na konsumentów, w tym osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze, poprzez wzrost cen ww. towarów.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Zmiana wpisuje się w cele odpowiedzialnej polityki społecznej i zdrowotnej państwa – ograniczenie niekorzystnego wpływu spożywania energetyków na samopoczucie i zdrowie (w szczególności młodych) ludzi oraz negatywnych nawyków i przyzwyczajęń wywołujących szkody z picciem alkoholu w przypadku napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu

		przekraczającej 0,0 % oraz określonych napojów bezalkoholowych o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %.
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Zmiana wysokości stawki podatku VAT będzie wiązała się z koniecznością zmian w systemach sprzedaży, w tym w kasach rejestrujących. Każda bowiem zmiana w zakresie stawek VAT powoduje konieczność odpowiednich dostosowań w kasach rejestrujących. Dostosowania te polegają na odpowiedniej modyfikacji „bazy towarowej” kasy w zakresie przypisanej do nazwy towaru odpowiedniej stawki VAT. Jeśli chodzi o koszty związane z nowymi regulacjami, to podatnicy będą mogli dokonywać tych dostosowań samodzielnie lub przy pomocy serwisantów kas. Zmiany w kasach rejestrujących są konieczne i dotyczą wszystkich podatników dokonujących obrotu wskazanymi towarami, wiążą się zaś z odpowiednimi nakładami, których wysokość będzie uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa oraz dokonywanych w tym zakresie modyfikacji.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt nie ma wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Podwyższenie stawki VAT na napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, inne niż piwo napoje bezalkoholowe powstałe w procesie dealkoholizacji lub zatrzymania fermentacji alkoholowej o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % oraz napoje energetyzujące – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego – może spowodować wzrost cen ww. towarów, co może ograniczyć faktyczną dostępność tego rodzaju napojów, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Takie cele wpisują się w działania profilaktyczne na rzecz ograniczania spożywania alkoholu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu z dnia 2 grudnia 2025 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327)

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych.

Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym. Projekt został przekazany do następujących podmiotów i organizacji:

Business Centre Club, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Konfederacja LEWIATAN, Polska Izba Biegłych Rewidentów, Krajowa Izba Gospodarcza, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka, Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Polska Izba Handlu, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polska Izba Spedycji i Logistyki, Polska Izba Cła, Logistyki i Spedycji, Związek Banków Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego, Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Krajowa Izba Rozliczeniowa, Krajowa Izba Biur Rachunkowych, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Instytut Finansów Publicznych, Stowarzyszenie Prawa Konkurencji, Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce - Browary Polskie.

Omówienie uwag zgłoszonych do projektu zostało przedstawione w **załączniku do niniejszego Raportu**.

2. Omówienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgano opinii oraz nie dokonywano konsultacji i uzgodnień z organami i instytucjami Unii Europejskiej.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 poz. 404), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Zainteresowanie pracami nad projektem w trybie ww. ustawy zgłosił Związek Pracodawców Polska Rada Winiarstwa.

ZESTAWIENIE UWAG Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH
projektu z dnia 2 grudnia 2025 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327)

Lp.	Jednostka redakcyjna/ część projektu założeń projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Pracodawcy RP	Zwracamy uwagę na trwające w ostatnich latach zmiany w strukturze rynku piwowarskiego w Polsce. Obserwujemy stały spadek spożycia piwa na rzecz alternatyw bezalkoholowych. Taki trend spowodował m.in.: zmiany zapotrzebowania na produkty rolno-spożywcze wykorzystywane w produkcji, przede wszystkim w zakresie koncentratu jabłkowego wykorzystywanego w piwach smakowych. W związku z tym zmiana polityki fiskalnej państwa w obszarze podatku od towarów i usług doprowadzi do konieczności poszukiwania alternatywnych metod produkcji, co będzie miało negatywne konsekwencje przede wszystkim dla krajowego rynku sadowników, będącego głównym dostawcą jabłek, których obecnie zapotrzebowanie na rynku browarniczym wynosi ok. 30 tys. ton rocznie. Istotne wzrosty cen piwa bezalkoholowego będzie także poważnym obciążeniem dla całego rynku browarniczego, gdzie segment zero jest obecnie jedynym notującym wzrosty sprzedaży asortymentem. Projektowana zmiana w podatku VAT byłaby kolejnym kosztem, obok zmiany podstawy obliczenia oraz podwyżki opłaty cukrowej, z tego pomysłu jak się wydaje rząd się nie wycofał. Taka kumulacja oraz dodatkowe obciążenia związane z systemem kaucyjnym i w niedalekiej przyszłości także z Rozszerzoną Odpowiedzialnością Producenta (ROP) spowodują podniesienie końcowej ceny produktu dla konsumenta do poziomu, który może nie zostać zaakceptowany. Spowoduje to zatrzymanie pozytywnego trendu rozwoju produktów bezalkoholowych co pogłębi i tak pogarszającą się kondycję finansową sektora. Wskazujemy ponadto, że obniżona stawka podatku VAT na produkty bezalkoholowe jest działaniem zgodnym z celami polityki zdrowotnej państwa. Wprowadzenie preferencji dla napojów z zawartością soku owocowego lub owocowo — warzywnego miało na celu zachęcanie konsumentów do spożywania zdrowszych alternatyw, a producentów do substytucji cukru i innych substancji	Uwaga została częściowo uwzględniona poprzez odpowiednie przeredagowanie i zmianę brzmienia projektowanych przepisów. Wprowadzone zmiany mają na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych oraz uniknięcie tworzenia nowych, niejednoznacznych pojęć – takich jak np. „bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych”. Zatem po wprowadzonych zmianach projekt przewiduje podwyższenie stawki VAT na zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego: • napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, • piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, • napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny, z 5 % do 23 % (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8 % do 23 % (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej). Natomiast główny cel projektu pozostaje bez zmian – nie ma uzasadnienia, aby stawką

			słodzących. Wymuszona podwyżka ceny bezalkoholowych alternatyw dla napojów alkoholowych będzie prowadzić do odwrócenia tego trendu i istotnego zahamowania prozdrowotnych zmian zachodzących na rynku alkoholowym. Projektowane przepisy powinny zostać poddane także szczegółowej analizie w zakresie zgodności z prawem wspólnotowym UE w obszarze zasady neutralności VAT, która jest stosowana w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne powinny być opodatkowane w sposób tożsamy. W naszej ocenie wprowadzenie rozwiązania różnicującego stawkę podatku w oderwaniu od czynników obiektywnych jak skład czy zastosowania może doprowadzić do wpływu na decyzje konsumenckie. Projekt UD327 (pozycja nr 17 pkt 2 załącznika nr 10) dzieli napoje bezalkoholowe o przewidzianej przepisami zawartości soku na dwie kategorie: - odpowiedniki napojów alkoholowych (opodatkowane stawką podstawową), - pozostałe (opodatkowane stawką obniżoną). Rodzi to, w naszej ocenie, wątpliwość czy wprowadzony podział jest uzasadniony w świetle zasad wspólnotowego systemu podatku od wartości dodanej. Konieczność zachowywania neutralności podatkowej jest fundamentem dyrektywy Rady z dnia II kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych (67/227/EWG)) oraz dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości. Odmienne traktowanie na gruncie VAT towarów podobnych doprowadzi do zakłóceń konkurencji, naruszając tym samym zasadę neutralności podatkowej. Zaproponowany kształt przepisów budzi również szereg wątpliwości interpretacyjnych w zakresie nieostrej definicji „odpowiednika napojów alkoholowych”. Utrudnione będzie jednoznaczne zakwalifikowanie danego produktu pod względem zastosowania stawki podstawowej lub obniżonej podatku VAT. Biorąc pod uwagę powyższą argumentację wnosimy o rezygnację z proponowanej nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług pozostawiając obecne przepisy w niezmienionej formie	preferencyjną były objęte napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 % oraz piwa bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % a także napoje energetyzujące. Podwyższenie stawki VAT na tego typu napoje wpisuje się w realizację odpowiedzialnej polityki społecznej państwa, w szczególności w obszarze ochrony dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków konsumenckich. Produkty te, mimo braku alkoholu lub niewielkiej ilości alkoholu w swoim składzie, często odwołują się do estetyki, nazewnictwa i wzorców charakterystycznych dla napojów alkoholowych, co może sprzyjać normalizacji ich spożywania już od najmłodszych lat. Ponieważ niektóre z takich napojów (tj. zawierające co najmniej 20 % soku z owoców lub warzyw) objęte są obniżonymi stawkami VAT, za zasadne uznano jej podwyższenie. Z perspektywy interesu publicznego istotne jest ograniczenie mechanizmów, które pośrednio oswajają dzieci i młodzież z kulturą konsumpcji alkoholu. Odpowiednia polityka fiskalna może pełnić funkcję nie tylko dochodową, ale również prewencyjną i edukacyjną, wspierając działania na rzecz zdrowia publicznego i odpowiedzialnych postaw społecznych. Produkty bezalkoholowe i niskoalkoholowe stają się coraz bardziej dostępne i popularne jako alternatywa dla tradycyjnych napojów alkoholowych Kluczem jest uwzględnienie konieczności ograniczenia promocji produktów niekorzystnych dla zdrowia, ale także preferencyjnego traktowania tych produktów, które charakteryzuje wyższa wartość odżywcza.
--	--	--	--	--

				Z przeglądu literatury dotyczącego spożywania napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych przez osoby z zaburzeniami związanymi z nadmiernym piciem alkoholu, wynika, że brakuje wystarczających dowodów, aby jednoznacznie wskazać zalecenia dotyczące spożycia tych produktów przez osoby z zaburzeniami spożycia alkoholu, osoby pijące ryzykownie i szkodliwie. Stwierdzono, że głód alkoholu wzrasta po spożyciu napojów niskoalkoholowych i bezalkoholowych, a ten wzrost koreluje z nasileniem uzależnienia od alkoholu. Wreszcie, osoby pijące dużo alkoholu mają tendencję do spożywania napojów No/Low w połączeniu z regularnym spożyciem alkoholu, a nie jako element regularnych wzorców picia. Sposób opodatkowania VAT napojów w Polsce wpisuje się w ramy systemu VAT nakreślone przepisami dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej¹. Dyrektywa ta nakreśla zasady funkcjonowania systemu VAT wskazując m.in. zakres stosowania stawek obniżonych oraz limity kategorii towarów i usług, do których mogą być stosowane przez państwa członkowskie stawki obniżone². Jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku w polskiej sprawie C-703/19 J.K., dyrektywa VAT nie stoi na przeszkodzie temu, aby dostawy towarów lub świadczenie usług należące do tej samej kategorii załącznika III podlegały dwóm różnym obniżonym stawkom VAT³.
--	--	--	--	---

¹ Dz. Urz. UE L Nr 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

² Art. 98 i następne dyrektywy VAT w zw. z załącznikiem III.

³ Pkt 42 wyroku.

				W kwestii określania przez państwo członkowskie kryteriów ustalania stawki obniżonej, w sprawie C-499/16 AZ TSUE wskazał, że kryterium związane z określoną liczbą dni trwałości produktu spożywczego precyzyjnie określa zakres danej kategorii, a zatem takie selektywne stosowanie obniżonej stawki VAT do określonego i swoistego aspektu towarów objętych jedną z kategorii rzeczzonego załącznika III jest co do zasady zgodne z art. 98 dyrektywy VAT⁴ Obowiązujące oraz proponowane rozwiązania są spójne z wewnętrzną logiką wspólnego systemu VAT, a w konsekwencji nie dochodzi do naruszenia zasady neutralności podatkowej. Podwyższenie stawki VAT na napoje wskazane w projekcie faktycznie może spowodować wzrost cen ww. towarów, co może ograniczyć faktyczną dostępność tego rodzaju napojów, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Takie cele wpisują się w działania profilaktyczne na rzecz ograniczania spożywania alkoholu. Ewentualny wzrost cen wywołany wyłączeniem ze stawki obniżonej VAT, będzie jednak zależał od indywidualnych decyzji przedsiębiorców uwzględniających ich sytuację ekonomiczną, w tym ofertę handlową czy strategię sprzedaży danego przedsiębiorstwa, może więc stać się czynnikiem wpływającym na decyzje zakupowe konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, którzy jako grupa o ograniczonych możliwościach dochodowych wykazują wyższą wrażliwość cenową niż osoby dorosłe. Jednak ostateczna cena tego typu napojów kształtowana jest przez wiele czynników, takich jak koszty energii, logistyki,
--	--	--	--	--

⁴ Pkt 28 wyroku.

				marketingu, marże handlowe, na które nałoży się efekt nowej stawki VAT. Obecnie piwa bezalkoholowe bez dodatku soku z owoców lub warzyw, bądź z minimalnym (poniżej 20 %) dodatkiem tego soku, nie są objęte stawką obniżoną – opodatkowane są stawką 23 %. Ewentualne zmniejszenie produkcji piw bezalkoholowych zawierających sok z owoców lub warzyw, nie oznacza automatycznie ograniczenia produkcji całego segmentu piw bezalkoholowych. Wzrost stawki VAT m.in. na piwo bezalkoholowe nie musi automatycznie skutkować spadkiem popytu na komponenty do jego produkcji. Potencjalne skutki rynkowe zależą od szeregu czynników ekonomicznych i rynkowych, a sama zmiana stawki VAT odnosząca się do określonego segmentu rynku nie przesądza o ograniczeniu zapotrzebowania na krajowe surowce produkcyjne.
2.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (ZPP) krytycznie odnosi się do przedłożonego przez Ministerstwo Finansów i Gospodarki projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327). Podwyżka stawki VAT na napoje bezalkoholowe z co najmniej 20-procentową zawartością soku doprowadzi do wzrostu cen dla konsumentów oraz spadku sprzedaży kategorii, które mają udokumentowany pozytywny wpływ na redukcję spożycia alkoholu, co jest korzystne z perspektywy celów polityki zdrowotnej. Proponowana nowelizacja czyni bezprzedmiotowymi dotychczasowe wysiłki branży piwowarskiej, która podjęła kroki w kierunku reformulacji produktów, zwiększając po swojej stronie popyt na warzywa i owoce, w tym zwłaszcza jabłka. Uderzenie w segment piw bezalkoholowych będzie więc także ciosem w polskich sadowników. Podział napojów bezalkoholowych na dwie różne kategorie podatkowe może budzić wątpliwości w zakresie zakłóceń konkurencji oraz unijnej zasady neutralności podatkowej. Zbyt szerokie pole do interpretacji powoduje też sama nieostra definicja „odpowiednika napojów alkoholowych”.	Patrz pkt 1.

			Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (ZPP) wyraża zdecydowany sprzeciw wobec przedłożonego przez Ministerstwo Finansów i Gospodarki (MFiG) projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327). Zawarte w nim odejście od preferencyjnej stawki VAT na napoje bezalkoholowe, w których sok owocowy, warzywny lub warzywno-owocowy wynosi przynajmniej 20 % składu surowcowego, w nieunikniony sposób doprowadzi do wzrostu cen i spadku sprzedaży tej kategorii, a także do spowolnienia lub wręcz zahamowania dotychczasowego trendu zdrowszej konsumpcji. Stąd dyskutowana propozycja, na której tracą przedsiębiorstwa i konsumenci, a która niekoniecznie przyczyni się do realizacji celów polityki zdrowotnej, nie może znaleźć naszego poparcia. W pierwszej kolejności chcemy podkreślić, że wzrost popularności i konsumpcji napojów bezalkoholowych jednoznacznie przekłada się na budowę i utrzymanie zdrowszych nawyków konsumenckich. Doskonale widać to na przykładzie piw bezalkoholowych, których sprzedaż zwiększyła się w ciągu ostatnich 7 lat o ponad 250 %. [1] Zdaniem aż 51,3 % pełnoletnich Polaków mogą one stanowić sposób na ograniczenie spożycia alkoholu. [2] To przekonanie potwierdzają badania. Jak udowodnili w 2023 r. japońscy naukowcy, częstsze korzystanie z bezalkoholowych alternatyw może przekładać się na spadek konsumpcji napojów alkoholowych. [3] Widać to również w deklaracjach naszych rodaków. Aż 89 % respondentów przeprowadzonej w 2025 r. przez Warsaw Enterprise Institute (WEI) ankiety przyznało, że po wypiciu piwa bezalkoholowego nie ma już ochoty na alkohol. [4] Uwzględniając wyżej przedstawione statystyki, można pokusić się o hipotezę, że ustawodawca posługuje się niepopartą faktami narracją prozdrowotną, chcąc ukryć prawdziwy, fiskalny cel konsultowanej ustawy. Będący na wznoszącej się segment piw bezalkoholowych, wyróżniający się na tle przeżywającej kryzys całej kategorii, to jasny dowód występowania efektu substytucji, czyli zastępowania trunków bezalkoholowymi zamiennikami. Stąd uważamy argumentację związaną z realizacją celów istotnych z perspektywy zdrowia publicznego za fałszywą i zrzecznie wykorzystywaną jako zasłonę dymną dla pilnej potrzeby załatwienia dziury w budżecie państwa. Deficyt na 2026 r., szacowany na 271,7 mld zł, ma być najwyższym w historii III RP i wpisuje się w trend gwałtownego zadłużania Polski, której dług publiczny ma do 2029 r. wynieść aż 75,3 % PKB. [5] [6] Oprócz zignorowania ewidentnego pozytywnego wpływu napojów bezalkoholowych na strukturę konsumpcji, zaproponowana przez Ministerstwo nowelizacja pomija także już podjęte przez branżę piwowarską wysiłki na rzecz dostosowania się do obowiązujących przepisów. To właśnie w odpowiedzi na	
--	--	--	---	--

			aktualne prawo producenci piw bezalkoholowych dokonali reformulacji, decydując się na zastąpienie cukru i innych substancji słodzących oraz sztucznych barwników produktami naturalnymi. W efekcie wzrósł po ich stronie popyt na owoce i warzywa. Wiodący stał się przy tym koncentrat jabłkowy, na który zapotrzebowanie w ramach sektora browarniczego szacuje się dziś na blisko 30 tys. ton jabłek, w przeważającej większości dostarczanych przez polskich sadowników. Naturalnie, dostosowanie się do sytuacji, w której stawka VAT na napoje bezalkoholowe w ponad 20 % złożone z soku owocowego, owocowo-warzywnego lub warzywnego jest obniżona, skłoniło przedsiębiorców działających w browarnictwie do kosztownej zmiany receptur produktów. Nagła korekta kierunku polityki podatkowej, objawiająca się podwyżką VAT oraz opłaty cukrowej, uczyniła te działania bezprzedmiotowymi. Z kolei będące nieuchronnym rezultatem podniesienia cen produktów może się negatywnie odbić na popularności kategorii piw bezalkoholowych, co wraz z wyzwaniem związanym m.in. z adaptacją do systemu kaucyjnego może przynieść załamanie całego, od lata zmagającego się z problemami rynku. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że w ciągu ostatnich 5 lat skumulowany spadek wolumenu sprzedaży dla całej branży wyniósł aż 15 %. [7] Łatwo więc sobie wyobrazić scenariusz, w którym wyższe podatki popchną wrażliwych na cenę polskich konsumentów do odejścia od bezalkoholowych zamienników, osłabiając wyżej wspomniany efekt substytucji oraz wynikające z niego korzyści zdrowotne. Ponadto, w ocenie ZPP omawiany projekt ustawy może być potencjalnie niezgodny z prawem Unii Europejskiej, a konkretnie zasadą neutralności VAT postulującą, by towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne, były opodatkowane w tożsamy sposób. Przedłożony podział napojów bezalkoholowych na dwie kategorie podatkowe – odpowiedniki napojów bezalkoholowych (stawka podstawowa) i pozostałe napoje (stawka obniżona) – przy identycznej zawartości soku może bowiem generować zakłócenia konkurencji oraz stanowić pogwałcenie zasady neutralności podatkowej. Naszym zdaniem uzasadnienie nowelizacji nie zawiera wystarczającej analizy porównawczej produktów, która tłumaczyłaby ich odmienne traktowanie podatkowe. Stąd w razie pozostania przez Ministerstwo przy postulowanych zmianach wzywamy do ich lepszego umotywowania. Na zakończenie pragniemy zauważyć, że zaproponowane brzmienie przepisów rodzi bardzo szerokie pole do interpretacji. Nasze wątpliwości budzi przede wszystkim nieostre pojęcie „odpowiednik napojów alkoholowych”, w przypadku	
--	--	--	---	--

			którego widzimy możliwość zastosowania różnych metodologii oceny. Obserwując dynamiczny rozwój rynku, można przypuszczać, że w przyszłości pojawią się na nim produkty, które będzie trudno jednoznacznie przypisać do jednej kategorii pod względem zastosowania podstawowej lub obniżonej stawki VAT. Stąd apelujemy do ustawodawcy o doprecyzowanie definicji, co pomoże w przyszłości uniknąć sporów związanych ze stosowaniem nowego prawa. Biorąc pod uwagę wyżej przedstawione argumenty, wnosimy o całkowitą rezygnację z przedmiotowej nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług i pozostawienie przepisów w ich dotychczasowej formie. Utrzymanie obecnych regulacji nie tylko będzie korzystne dla konsumentów, którzy w przeciwnym razie musieliby się zmierzyć ze wzrostem cen, ale też dla przedsiębiorców, którzy zachowają przestrzeń do rozwijania produktów bezalkoholowych jako realnej alternatywy wobec alkoholu. Dlatego w naszej opinii zachowanie preferencyjnej stawki VAT względem napojów bezalkoholowych stanowi działanie zdecydowanie pozytywnie z perspektywy realizacji celów istotnych dla zdrowia publicznego. [1]https://www.horecanet.pl/7-na-10-polakow-wybiera-piwa-zero/ [2]https://www.horecanet.pl/7-na-10-polakow-wybiera-piwa-zero/ [3]https://link.springer.com/article/10.1186/s12916-023-03085-1 [4]postrzeganie-zwyczajaj/ https://www.wei.org.pl/2025/aktualnosci/admin/raport-piwo-bezalkoholowe-opinie-postrzeganie-zwyczajaj/ [5]zabojczy,999499.html https://www.wnp.pl/rynki/polski-budzet-z-rekordowym-deficytem-duzy-ale-nie-zabojczy,999499.html [6] https://sobieski.org.pl/dlug-publiczny-w-polsce-wzrosnie-do-753-pkb-w-2029-roku/ [7] https://wgospodarce.pl/informacje/152910-polacy-odwracaja-sie-od-piwa-pogoda-obniza-sprzedaz	
3.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Organizacja Pracodawców Rada Przedsiębiorców	Projektowane regulacje, zakładające istotne podwyższenie stawek VAT na bezalkoholowe warianty napojów alkoholowych oraz napoje zawierające kofeinę lub taurynę, oddziaływać będą na funkcjonowanie całego łańcucha dostaw – od producentów i dystrybutorów, poprzez sektor handlowy, aż po ostatecznych odbiorców. W praktyce oznacza to reorganizację struktur kosztowych, konieczność rewizji strategii sprzedażowych oraz dostosowania modeli biznesowych do nowych realiów fiskalnych. Zmiany te mogą skutkować znaczącą przebudową warunków rynkowych, wpływając na strategię cenową, poziom	Patrz pkt 1.

			konkurencji oraz kształtowanie popytu konsumenckiego, a także na zdolność firm – zwłaszcza mniejszych – do utrzymania płynności finansowej i kontynuacji działalności w dotychczasowym zakresie. W naszej ocenie projekt, mimo deklarowanych celów ochrony zdrowia publicznego oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom spożycia alkoholu i napojów energetyzujących przez małoletnich, nie znajduje dostatecznego uzasadnienia ani w danych ekonomicznych, ani w analizie wpływu regulacji na rynek, przedsiębiorców oraz konsumentów. Podwyższenie stawki VAT z 5 % i 8 % do poziomu 23 % na produkty, które dotychczas były objęte preferencją podatkową, oznacza gwałtowny i nagły wzrost obciążeń fiskalnych dla przedsiębiorców, a w dalszej kolejności istotne podniesienie cen detalicznych dla konsumentów. Istnieje również ryzyko ograniczenia rynku produktów bezalkoholowych, który stanowi obecnie jedną z najszybciej rozwijających się kategorii wspierających odpowiedzialne wzorce konsumpcji oraz będących alternatywą dla napojów alkoholowych. Wbrew intencjom projektodawcy, napoje bezalkoholowe pełnią ważną rolę w kształtowaniu zdrowych nawyków konsumenckich, a ich rosnąca popularność wpisuje się w globalny trend ograniczania spożycia alkoholu. Podwyższenie ich opodatkowania może doprowadzić do efektu odwrotnego – zmniejszenia dostępności cenowej i atrakcyjności tych produktów, a tym samym zwiększenia względnej atrakcyjności napojów alkoholowych, co jest sprzeczne z deklarowanymi celami polityki zdrowotnej państwa. Instrument fiskalny nie może zastępować systemowych działań profilaktycznych i trudno go uznać za narzędzie adekwatne do rozwiązywania problemów natury społecznej czy wychowawczej. W tym kontekście szczególnie nietrafione są argumenty projektodawcy dotyczące rzekomego „oswajania” młodzieży z alkoholem poprzez rosnącą popularność piw i win bezalkoholowych. Jest to teza niepoparta żadnymi wiarygodnymi badaniami, a jednocześnie ignorująca liczne analizy wskazujące, że wzrost popularności napojów bezalkoholowych wiąże się z ograniczaniem spożycia napojów alkoholowych. Dane przywołane w uzasadnieniu projektu potwierdzają, że sprzedaż napojów bezalkoholowych dynamicznie rośnie, podczas gdy rynek alkoholu maleje. Oznacza to, że konsumenci świadomie wybierają mniej ryzykowne alternatywy, co z punktu widzenia zdrowia publicznego jest zjawiskiem wysoce pożądanym. Tym bardziej niezrozumiałe jest wprowadzanie regulacji, które zaburzają tę korzystną tendencję. Kluczowym punktem oceny projektowanych przepisów jest fakt, że napoje bezalkoholowe zawierające do 0,5 % alkoholu są zgodnie z normami międzynarodowymi klasyfikowane jako produkty bezalkoholowe i nie wykazują	
--	--	--	--	--

			właściwości uzasadniających traktowanie ich w systemie podatkowym jak wyrobów alkoholowych. Oznacza to, że proponowane podejście nie tylko odbiega od praktyk międzynarodowych, lecz także tworzy nieproporcjonalne obciążenia dla produktów, które zawierają znaczące ilości naturalnych składników, w tym soków owocowych, a ich proces wytwarzania jest tożsamy z produkcją tradycyjnych napojów bezalkoholowych. Kryteria oparte wyłącznie na klasyfikacji CN, bez uwzględnienia faktycznych właściwości produktów i ich realnego wpływu na zdrowie, prowadzą do powstania regulacji niespójnej, pozbawionej logiki technologicznej i ekonomicznej oraz sprzecznej z zasadą proporcjonalności. Dodatkowe obawy budzi ryzyko, że objęcie stawką 23 % napojów energetyzujących, bez względu na faktyczną zawartość kofeiny lub tauryny, doprowadzi do niezamierzonego objęcia podwyższoną stawką produktów, które zawierają marginalne ilości tych substancji lub które mogą zostać błędnie zakwalifikowane przez organy podatkowe. Taka konstrukcja przepisów zwiększa ryzyko sporów interpretacyjnych, niepewności regulacyjnej oraz wzrostu kosztów administracyjnych ponoszonych przez przedsiębiorców. Szczególnie niepokojący jest również brak okresów przejściowych i mechanizmów minimalizujących szok fiskalny – rozwiązanie to jest wyjątkowo dotkliwe, zwłaszcza dla mniejszych producentów, którzy nie dysponują zasobami pozwalającymi na szybkie i kosztowne dostosowanie się do nowych obciążeń. Podsumowując, Rada Przedsiębiorców ocenia projekt jako niedostatecznie uzasadniony, nieproporcjonalny i obciążony ryzykiem wywołania poważnych negatywnych skutków gospodarczych oraz społecznych. Zamiast wspierać politykę ograniczania spożycia alkoholu, proponowane zmiany mogą doprowadzić do osłabienia segmentu napojów bezalkoholowych, zaburzenia pozytywnych trendów zdrowotnych oraz obniżenia konkurencyjności polskich producentów. W naszej ocenie konieczne jest odstąpienie od planowanej podwyżki VAT oraz rozpoczęcie rzetelnego dialogu z branżą w celu opracowania rozwiązań, które rzeczywiście przyczynią się do ochrony zdrowia publicznego, a jednocześnie nie będą prowadzić do nadmiernego obciążenia przedsiębiorców i konsumentów.	
4.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Związek Rzemiosła Polskiego	W odpowiedzi na przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (nr UD 327), w zakresie podwyższenia stawek VAT na wybrane napoje bezalkoholowe, w tym bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych, napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz moszcz gronowy, niniejszym przedstawia się stanowisko krytyczne wobec proponowanych rozwiązań. Choć intencje projektodawcy zostały uzasadnione potrzebą realizacji celów zdrowotnych i społecznych, w szczególności w zakresie ochrony dzieci i	Patrz pkt 1.

			młodzieży, zaproponowane instrumenty fiskalne należy uznać za nieadekwatne, selektywne i nadmiernie represyjne ekonomicznie. Projekt w rzeczywistości koncentruje się na maksymalizacji dochodów budżetowych, natomiast deklarowane cele zdrowotne mają charakter wtórny i nie są poparte rzetelną analizą skuteczności proponowanych rozwiązań. W ocenie zgłaszającego stanowisko, projektowana zmiana stawek VAT może wywołać szereg negatywnych skutków o charakterze zdrowotnym, gospodarczym i społecznym, w tym ograniczenie popytu na produkty zawierające rzeczywisty komponent owocowo-warzywny, osłabienie krajowego rolnictwa i przetwórstwa, wzrost cen dla konsumentów oraz ryzyko rozwoju szarej strefy. Propozycje te wpisują się również w trend zwiększania niestabilności prawa podatkowego, co negatywnie wpływa na warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Poniżej przedstawiono kluczowe zastrzeżenia wobec projektowanych zmian, które wskazują, że wprowadzenie podwyższonej stawki VAT na objęte projektem napoje może przynieść skutki przeciwne do deklarowanych przez projektodawcę celów. Argumenty te odnoszą się do konsekwencji zdrowotnych, rolniczych, ekonomicznych i społecznych, a także do ryzyk fiskalnych i systemowych, w tym możliwości rozwoju szarej strefy oraz destabilizacji otoczenia regulacyjnego. W ocenie zgłaszającego, suma tych negatywnych oddziaływań znacząco przewyższa potencjalne korzyści wynikające z projektowanej regulacji. 1. Brak proporcjonalności i nadmierna fiskalizacja Projekt wprowadza skokowy wzrost stawki VAT z 5 %/8 % do 23 %, co stanowi drastyczną podwyżkę podatkową, niewspółmierną do deklarowanych celów zdrowotnych. Zastosowanie najwyższej stawki VAT wobec produktów bezalkoholowych ma charakter czysto fiskalny i nie jest uzasadnione analizą proporcjonalności ani skuteczności regulacyjnej. 2. Uderzenie w napoje z realnym udziałem surowców rolnych Projekt obejmuje podwyżką VAT również napoje zawierające minimum 20 % soku owocowego lub warzywnego, co w praktyce oznacza pogorszenie warunków zbytu dla krajowych sadowników i producentów rolnych. Regulacja osłabia popyt na owoce i warzywa przetwarzane w Polsce, stojąc w sprzeczności z deklarowaną polityką wspierania rolnictwa i krótkich łańcuchów dostaw. 3. Negatywny wpływ na zdrowie publiczne Podwyższenie VAT na napoje zawierające soki może prowadzić do substytucji w stronę tańszych, wysoko słodzonych napojów, które nie są objęte projektowanymi	
--	--	--	---	--

			zmianami. W efekcie projekt może zwiększyć spożycie produktów o gorszym profilu zdrowotnym, co stoi w sprzeczności z celami zdrowia publicznego. 4. Kara podatkowa za wybór produktów bezalkoholowych Projekt zrównuje pod względem podatkowym napoje bezalkoholowe imitujące alkohol z klasycznymi napojami wysokoprzetworzonymi. Tymczasem produkty typu piwo czy wino bezalkoholowe są realną alternatywą ograniczającą spożycie alkoholu, szczególnie wśród osób dorosłych. Opodatkowanie ich stawką 23 % może skutkować powrotem części konsumentów do alkoholu procentowego. 5. Niespójność instrumentów polityki zdrowotnej Projekt próbuje realizować cele profilaktyki zdrowotnej poprzez instrument fiskalny (VAT), zamiast przez dedykowane regulacje sektorowe, takie jak ograniczenia marketingowe, zasady ekspozycji czy jasne oznakowanie produktów. VAT jest narzędziem nieprecyzyjnym i nieskutecznym wychowawczo, szczególnie wobec dzieci i młodzieży. 6. Ryzyko rozwoju szarej strefy i importu nieformalnego Znaczne podwyższenie VAT zwiększy atrakcyjność nielegalnego importu, sprzedaży transgranicznej oraz obrotu poza oficjalnymi kanałami, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Doświadczenia z innych sektorów pokazują, że gwałtowne podnoszenie obciążeń podatkowych sprzyja rozrostowi szarej strefy, a nie deklarowanym wpływom budżetowym. 7. Silne uderzenie w sektor MŚP i gastronomię Zmiana stawki VAT z 8 % do 23 % w gastronomii szczególnie dotknie małe i średnie przedsiębiorstwa, już obciążone wysokimi kosztami pracy, energii i najmu. Może to skutkować eliminacją części asortymentu, spadkiem marż lub przerzuceniem kosztów na konsumentów, co ograniczy konkurencyjność branży. 8. Wzrost cen i regresywny charakter podatku VAT jest podatkiem regresywnym, a projektowana zmiana najbardziej obciąży gospodarstwa domowe o niższych dochodach, dla których wzrost cen napojów będzie relatywnie bardziej dotkliwy. Projekt pomija analizę społecznych skutków wzrostu cen, skupiając się wyłącznie na dochodach budżetu państwa. 9. Brak mechanizmów ewaluacji skuteczności regulacji Projekt nie przewiduje jakiegokolwiek ewaluacji efektów wprowadzonej zmiany, mimo że deklaruje cele zdrowotne i społeczne. Brak mierników, harmonogramu i	
--	--	--	---	--

			odpowiedzialnych instytucji uniemożliwia ocenę, czy regulacja rzeczywiście ograniczy niepożądane zjawiska, czy jedynie zwiększy wpływy podatkowe. 10. Ryzyko destabilizacji rynku i niepewności regulacyjnej Kolejna istotna zmiana stawek VAT pogłębia niestabilność otoczenia prawnego, utrudniając planowanie inwestycji i strategii produktowych. Sektor napojowy już wcześniej został objęty licznymi zmianami podatkowymi, a brak przewidywalności legislacyjnej osłabia zaufanie przedsiębiorców do państwa. Mając powyższe na uwadze, projekt ustawy w obecnym kształcie nie zasługuje na pozytywną ocenę i wymaga istotnego przepracowania, zarówno pod kątem doboru narzędzi regulacyjnych, jak i ich spójności z długofalową polityką zdrowotną, rolną i gospodarczą państwa.	
5.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Fundacja Życie	W naszej ocenie zakres zmian w opodatkowaniu napojów podatkiem VAT powinien być zdecydowanie szerszy, a podejście Ministerstwa do stawek VAT na napoje bardziej kompleksowe i systemowe. Od wielu miesięcy w debacie publicznej pojawia się temat dyskryminacyjnego traktowania na gruncie przepisów o podatku VAT naturalnych wód mineralnych i źródlanych. Napoje te, powszechnie uznawane za najzdrowsze i godne promowania są aktualnie objęte podstawową stawką podatku VAT (23 %) podczas gdy całe szereg napojów, nie tylko będące przedmiotem regulacji zawartych w projekcie napoje „bezalkoholowe” i energetyczne, ale także cały szereg innych napojów zawierających domieszki dodatki soków owocowych i warzywnych (co najmniej 20 %), traktowane są w sposób preferencyjny (stawki 5 % i 8 % podatku VAT). Co więcej w okresie kiedy stawki podatku VAT na żywność były obniżone do 0% dysproporcja w opodatkowaniu tych napojów była jeszcze większa, woda bowiem nie została tymi obniżkami objęta. Dysproporcja w opodatkowaniu wód i napojów z dodatkiem minimum 20 % soków owocowych lub warzywnych powoduje także szereg innych, niekorzystnych z punktu widzenia „celów zdrowotnych” tendencji. W ostatnich latach coraz popularniejsze stają się napoje z dodatkiem soków owocowych reklamowane i sprzedawane jako alternatywy dla wód mineralnych. Napoje takie opatrywane są nazwami czy znakami graficznymi sugerującymi, że są one wodą, podczas gdy zgodnie z przepisami, w tym m. in. regulacjami podatkowymi są one napojami. Bardzo duża część tego rodzaju napojów reklamowana jest zaprojektowana pod względem graficznym jako produkty przeznaczone dla dzieci.	Uwaga wykracza poza zakres merytoryczny opiniowanego projektu.

		Tymczasem napoje te zawierają niekiedy duże ilości cukrów. Wzrost popularności tego rodzaju produktów jest spowodowanych także względami podatkowymi. Napoje te bowiem, z jednej strony “udając” wody, jednocześnie korzystają z preferencyjnych stawek podatku od towarów i usług. Tym samym mamy do czynienia z sytuacją, w której z jednej strony część producentów napojów widząc np. coraz wyższy poziom edukacji żywieniowej i zdrowotnej u rodziców i coraz mniejszą akceptację społeczną do spożywania przez najmłodszych niezdrowych i zawierających duże dawki cukrów napojów uprawiają swoisty “healthwashing” upodabniając swoje napoje do wód, a z drugiej korzystają oni z niezrozumiałej polityki fiskalnej państwa, która <i>de facto</i> w sposób preferencyjny traktuje słodzone napoje względem naturalnych wód mineralnych. W naszej ocenie, zgodnej także z rekomendacjami Ministerstwa Zdrowia w zakresie opodatkowania wód butelkowanych¹, niezbędne jest wprowadzenie korekt w przepisach określających wysokość podatku VAT nałożonego na napoje. Rekomendujemy dodanie do przepisów ustawy także obniżki stawki podatku VAT nałożonego na wody butelkowane – naturalne wody mineralne i wody źródłane (do 5 % i 8 % w przypadku sprzedaży w ramach usług gastronomicznych). Zdajemy sobie sprawę, że projekt przygotowany przez Ministerstwo Finansów ma na celu zwiększenie dochodów budżetu państwa, a co za tym idzie zakładamy, że resort finansów nie jest skłonny do wprowadzania rozwiązań, których skutkiem będzie obniżenie dochodów z tytułu podatku VAT. W naszej ocenie jednak skorelowanie obniżki stawki podatku VAT na naturalne wody mineralne i wody źródłane wodę z podniesieniem realnego poziomu opodatkowania innych napojów (np. poprzez odpowiednie podniesienie minimalnej zawartości soków owocowych lub warzywnych uprawniających do stosowania obniżonej stawki opodatkowania) mogłoby sprawić, że zmiany te byłyby dla budżetu neutralne, a przy tym pozostawałoby w zgodzie z celami zdrowotnymi polityki państwa. Niewątpliwie też takie systemowe podejście do zmian w matrycy VAT miałoby korzystny wpływ na zdrowie Polaków, wprowadziłoby bowiem ekonomiczne uzasadnienie dla zakupu zdrowszych napojów, posiadających mniejszą zawartość cukrów. ¹ https://www.dlahandlu.pl/raporty-i-analizy/woda-drozsza-niz-napoj-z-cukrem-absurd-moze-wkrotce-zniknac-ministerstwa-wymieniaja-pisma,159586.html	
--	--	--	--

6.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków	W imieniu członków Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) apelujemy o zaprzestanie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (projekt z dnia 2 grudnia 2025 r., UD 327) w odniesieniu do propozycji podniesienia stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego/warzywnego z dodatkiem kofeiny lub tauryny. Poniżej przedstawiamy uwagi dot. projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (projekt z dnia 2 grudnia 2025 r., UD 327) w odniesieniu do propozycji podniesienia stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego/warzywnego z dodatkiem kofeiny lub tauryny. 1) Nieproporcjonalne obciążenie kategorii napojów owocowych Projektowana podwyżka stawki VAT ma dotyczyć owocowych napojów z dodatkiem kofeiny i tauryny, niezależnie od zawartości tych substancji, a więc nie tylko tzw. napojów energetycznych z wysoką zawartością kofeiny. Napoje te już teraz obciążone są opłatą za dodatek kofeiny na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu publicznym. W planach legislacyjnych Rządu jest także całkowite wyłączenie tej kategorii z przewidzianych dla napojów owocowych zwolnień i ulg w zakresie opłaty za dodatek cukru (projekt UD 290). Ponadto sprzedaż napojów energetycznych podlega ustawowym ograniczeniom sprzedaży, które nie mają zastosowania dla imitacji napojów alkoholowych (np. piw bezalkoholowych). Tak liczne i często podejmowane działania względem jednej kategorii produktów są w naszej ocenie nieproporcjonalne i godzą w interesy polskiego przemysłu spożywczego oraz sadownictwa. Jak to już wskazano, podniesiona stawka VAT dotyczyć ma nie tylko napojów z wysoką zawartością kofeiny, ale i wszelkich innych zawierających choćby minimalny dodatek tej substancji, co do których nie obowiązuje zakaz sprzedaży małoletnim, co podważa dodatkowo pozafiskalną zasadność tej zmiany. Wskazujemy przy tym, że podatek od towarów i usług, w przeciwieństwie do opłaty za dodatek cukru lub kofeiny, nie jest przeznaczany na konkretne działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia. 2) Wyłom w utrwalonej zasadzie obniżonej stawki podatkowej dla napojów zawierających co najmniej 20 % soku z owoców lub warzyw. Obowiązująca w naszym kraju od trzech dekad obniżona stawka VAT na napoje z wysoką zawartością soku owocowego lub warzywnego uwzględnia specyfikę polskiego rynku wynikającą z dorobku polskiego przetwórstwa owocowo-warzywnego bazującego od dziesięcioleci na współpracy z polskim sektorem sadowniczym. Limit minimalnej, wynoszącej 20 % zawartości soku,	Patrz pkt 1.
----	--	---	--	--------------

			uwzględniono w szczególności w definicji napoju bezalkoholowego owocowego (i odpowiednio owocowo-warzywnego) zawartej w Polskiej Normie PN-A-79031 „Napoje bezalkoholowe. Terminologia”. Wprowadzenie obniżonej stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego miało zatem charakter pochodny względem ustaleń twórców polskich norm technologicznych. Stawka ta w utrwalony sposób wpisała się w uwarunkowania ekonomiczne szczególnie rozwiniętej w naszym kraju branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, która zapewnia środki utrzymania tysiącom rodzin osób zatrudnionym w sadownictwie i przemyśle, a także w branży logistycznej i handlowej. Produkcja napojów owocowych wymaga przy tym bardziej rozbudowanego łańcucha dostaw i wykorzystania większej ilości surowca rolnego, niż produkcja zwykłych napojów bezalkoholowych złożonych wyłącznie z wody, substancji słodzących i innych syntetycznych dodatków, przyczynia się zatem w większym stopniu do wzrostu gospodarczego i generuje zwiększone dochody budżetowe. Spowodowany nadmiernym obciążeniem fiskalnym wzrost cen w tej kategorii może spowodować załamanie się sprzedaży ze wszystkimi tego negatywnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi. Należy tutaj podkreślić, że absolutnie podstawowym surowcem wykorzystywanym w produkcji napojów owocowych jest sok z jabłek, których uprawa jest podstawą polskiego sadownictwa. Z uwagi na znaczenie polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w polskiej ekonomii, argumentów powyższych nie można zbagatelizować, zwłaszcza w sytuacji aktualnego spowolnienia gospodarczego i grożącej tym branżom stagnacji. Uważamy, że uderzanie pod różnymi pretekstami w polski przemysł spożywczy w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej i społeczno-politycznej nie jest właściwą drogą.	
7.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Konfederacja Lewiatan	1. Podniesienie stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego z dodatkiem kofeiny lub tauryny. Projektowana podwyżka stawki VAT ma dotyczyć owocowych napojów z dodatkiem kofeiny i tauryny, niezależnie od zawartości tych substancji, a więc nie tylko tzw. napojów energetycznych z wysoką zawartością kofeiny. Napoje te już teraz obciążone są opłatą za dodatek kofeiny na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu publicznym. W planach legislacyjnych Rządu jest także całkowite wyłączenie tej kategorii z przewidzianych dla napojów owocowych zwolnień i ulg w zakresie opłaty za dodatek cukru (projekt UD 290). Tak liczne i często podejmowane działania względem jednej kategorii produktów są w naszej ocenie nieproporcjonalne i godzą w interesy polskiego przemysłu	Patrz pkt 1.

			spożywczych oraz sadownictwa. Jak to już wskazano, podniesiona stawka VAT dotyczyć ma nie tylko napojów z wysoką zawartością kofeiny, ale i wszelkich innych zawierających choćby minimalny dodatek tej substancji, co do których nie obowiązuje zakaz sprzedaży małoletnim, co podważa dodatkowo pozafiskalną zasadność tej zmiany. Wskazujemy przy tym, że podatek od towarów i usług, w przeciwieństwie do opłaty za dodatek cukru lub kofeiny, nie jest przeznaczany na konkretne działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia. Obowiązująca w naszym kraju od trzech dekad obniżona stawka VAT na napoje z wysoką zawartością soku owocowego lub warzywnego uwzględnia specyfikę polskiego rynku wynikającą z dorobku polskiego przetwórstwa owocowo-warzywnego bazującego od dziesięcioleci na współpracy z polskim sektorem sadowniczym. Limit minimalnej, wynoszącej 20 % zawartości soku, uwzględniono w szczególności w definicji napoju bezalkoholowego owocowego (i odpowiednio owocowo-warzywnego) zawartej w Polskiej Normie PN-A-79031 „Napoje bezalkoholowe. Terminologia”. Wprowadzenie obniżonej stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego miało zatem charakter pochodny względem ustaleń twórców polskich norm technologicznych. Stawka ta w utrwalony sposób wpisała się w uwarunkowania ekonomiczne szczególnie rozwiniętej w naszym kraju branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, która zapewnia środki utrzymania tysiącom rodzin osób zatrudnionym w sadownictwie i przemyśle, a także w branży logistycznej i handlowej. Produkcja napojów owocowych wymaga rozbudowanego łańcucha dostaw i wykorzystania znacznej ilości surowca rolnego co przyczynia się w większym stopniu do wzrostu gospodarczego i generuje zwiększone dochody budżetowe. Spowodowany nadmiernym obciążeniem fiskalnym wzrost cen w tej kategorii może spowodować załamanie się sprzedaży ze wszystkimi tego negatywnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi. Należy tutaj podkreślić, że absolutnie podstawowym surowcem wykorzystywanym w produkcji napojów owocowych jest sok z jabłek, których uprawa jest podstawą polskiego sadownictwa. Z uwagi na znaczenie polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w polskiej ekonomii, argumentów powyższych nie można zbagatelizować, zwłaszcza w sytuacji aktualnego spowolnienia gospodarczego i grożącej tym branżom stagnacji. Uważamy, że uderzanie pod różnymi pretekstami w polski przemysł spożywczy nie jest właściwą drogą. 2. Podniesienie stawki VAT na piwa bezalkoholowe zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego.	
--	--	--	---	--

			Rynek piwa od kilku lat znacząco maleje. Skumulowany ubytek wolumenu od 2019 r. szacowany jest na ponad 5 mln hl, tj. o 13 %. W 2025 roku notujemy spadek rynku o ok. 7 proc., co prawdopodobnie oznaczać będzie najgłębszy spadek po 1989 roku. Na tle kurczącego się rynku, jedynym rozwijającym się segmentem były do tej pory piwa bezalkoholowe. Ich wzrosty pozwalały częściowo łagodzić spadki na rynku piw alkoholowych, zapewniając zbyt na surowce rolne wykorzystywane do produkcji piwa, zwłaszcza słód i chmiel. Dzięki dotychczasowej polityce państwa, producenci piw bezalkoholowych stali się również istotnym odbiorcą koncentratu jabłkowego, wykorzystywanego do piw smakowych. Konstrukcja opłaty cukrowej oraz podatku VAT pozwoliły znaleźć zbyt na tysiące ton jabłek, które używane są do wytwarzania piwa bezalkoholowego. Aktualne zapotrzebowanie na jabłka ze strony przemysłu browarniczego szacowane jest na ok. 30 tys. ton rocznie. Zmiana polityki w tym zakresie, czyli podwyżka podatku VAT oraz równolegle procedowana zmiana zasad naliczania opłaty cukrowej doprowadzi do reformulacji i powrotu do innych metod produkcji, ze szkodą dla krajowych sadowników. Istotne podniesienie ceny piwa bezalkoholowego będzie bolesnym ciosem w jedyny rosnący segment piwa i spowoduje pogłębienie spadku całego rynku, a być może jego całkowite załamanie. Projektowaną zmianę należy rozpatrywać łącznie z innymi projektami dot. piw bezalkoholowych czyli zmianą podstawy obliczenia opłaty cukrowej. Kumulacja tych podwyżek, w połączeniu z dodatkowym kosztem związanym z objęciem tych produktów kaucją, spowoduje podniesienie końcowej ceny dla konsumenta do poziomu, który może nie zostać zaakceptowany przez rynek. Konsekwencją będzie nie tylko załamanie pozytywnego trendu rozwoju produktów bezalkoholowych, ale także pogłębienie trudnej sytuacji sektora piwowarskiego. Produkty bezalkoholowe w konsekwencji mogą stać się niekonkurencyjne cenowo dla napojów alkoholowych co negatywnie wpłynie na obserwowany dzisiaj efekt substytucji czyli zastępowania napojów alkoholowych bezalkoholowym zamiennikiem. Należy przypomnieć, że stosowanie obniżonego podatku VAT na całą gamę napojów bezalkoholowych nie jest luką systemową lecz świadomą polityką ustawodawcy. Wprowadzenie preferencji dla napojów z zawartością soku owocowego lub owocowo – warzywnego było w momencie wprowadzania motywowane chęcią wspierania zdrowszych produktów. Dlatego ustawodawca wprowadził rozwiązania zachęcające producentów do reformulacji, celem zastąpienia cukru i innych substancji słodzących oraz sztucznych barwników oraz użycie produktu naturalnego jakim jest sok owocowy lub owocowo – warzywny.	
--	--	--	---	--

			Jednocześnie zapewniono w ten sposób zwiększenie zapotrzebowania na owoce i warzywa ze strony krajowego przemysłu napojowego i browarniczego. W tak zaprojektowaną politykę państwa wpisała się również branża piwowarska, która wychodząc naprzeciw polityce rządu poniosła koszty związane ze zmianą receptur produktów. Producenci piwa stali się w efekcie tej reformulacji odbiorcą koncentratu soku jabłkowego (pochodzącego w ponad 90 % z krajowych upraw jabłek). Obecne zapotrzebowanie branży browarniczej na koncentrat soku jabłkowego szacowane jest na ok. 30 tysięcy ton jabłek. Należy w tym miejscu zadać pytanie, co spowodowało odwrót od takiej polityki wspierania wyborów prozdrowotnych i wspierania krajowego sadownictwa i dlaczego taka zmiana następuje zaledwie kilka lat po wprowadzeniu omawianych preferencji? Czy powrót do zastosowania tańszych i mniej zdrowych składników będzie miał pozytywny wpływ na konsumentów i ich zdrowie? Ponadto, istnieją argumenty mogące wskazywać, iż projektowane przepisy powinny zostać poddane szczegółowej analizie z punktu widzenia pozostawiania w zgodzie z wypracowaną, w szczególności w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zasadą neutralności VAT. W tym zakresie należy zastanowić się, czy projektowane przepisy stoją w sprzeczności z zasadą neutralności VAT, która wymaga by towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne, były opodatkowane w tożsamy sposób. Konieczne jest więc ustalenie czy wprowadzenie rozwiązania, które w odniesieniu do części napojów bezalkoholowych, w oderwaniu od czynników obiektywnych takich jak ich skład czy zastosowanie, doprowadzając do zwiększenia stawki podatku wpłynie na decyzje podejmowane przez konsumentów. Zgodnie z projektem (UD 327) przepisów zmieniających ustawę o VAT, pozycja nr 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT ma przyjąć następujące brzmienie: <i>“napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego – z wyłączeniem:</i> <i>a) bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych objętych pozycjami od CN 2203 do CN 2208, w tym piwa, wina (w tym musującego), cydru, a także mieszanin z udziałem przynajmniej jednego z nich,</i> <i>b) napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny, ”.</i> Powyższe oznacza, iż bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych, niezależnie od faktu spełnienia wymagań co do zawartości soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego, opodatkowane będą z zastosowaniem	
--	--	--	---	--

			stawki podstawowej. Regulacja ta dzieli napoje bezalkoholowe o przewidzianej przepisami zawartości soku na dwie kategorie: – odpowiedniki napojów alkoholowych (opodatkowane stawką podstawową), – pozostałe (opodatkowane stawką obniżoną). Należy zatem rozważyć, czy wprowadzony podział jest uzasadniony w świetle zasad wspólnotowego systemu podatku od wartości dodanej. Osiągnięcie neutralności podatkowej w odniesieniu do podatków obrotowych stanowiło jeden z podstawowych celów, jakie miał realizować wspólnotowy system VAT (vide: Preambuła Pierwszej dyrektywa Rady z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych (67/227/EWG)). Konieczność zachowania neutralności podatkowej jest również podnoszona w obecnie obowiązującej Dyrektywie VAT. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wielokrotnie wskazywano, że “Zasada ta [neutralności] w szczególności wyklucza odmienne traktowanie towarów podobnych, które w związku z tym konkurują ze sobą, pod względem podatku VAT [...]. W związku z tym produkty te muszą podlegać jednolitej stawce. Z tego względu zasada neutralności podatkowej obejmuje również dwie pozostałe zasady przywołane przez Komisję, a mianowicie zasadę jednolitości podatku VAT i zasadę eliminacji zakłóceń konkurencji” (C-481/98). Jednym z zasadniczych celów, dla których wypracowano tę zasadę - podążając za stanowiskiem przedstawionym przez Rzecznika Generalnego Siegberta Albera – jest <i>“uniemożliwienie „odmiennego traktowania podobnych towarów, które w związku z tym konkurują ze sobą, na potrzeby podatku VAT”</i>. Mówiąc ściśle, chodzi o zapobieganie zakłóceniom konkurencji między dostawcami danych towarów.” (Opinia w sprawie C-384/01). Zgodnie z powyższym, można wnioskować, iż odmienne traktowanie na gruncie VAT towarów podobnych doprowadzi do zakłóceń konkurencji, naruszając tym samym zasadę neutralności podatkowej. Towary podobne to towary, które “wykazują analogiczne właściwości i spełniają te same potrzeby konsumenta, w zależności od kryterium porównywalności w użytkowaniu, i gdy istniejące różnice nie wpływają w znaczący sposób na decyzję przeciętnego konsumenta o skorzystaniu z jednego lub drugiego towaru bądź usługi” (C-219/13). Dokonując oceny podobieństwa należy przede wszystkim uwzględnić “punkt widzenia przeciętnego konsumenta” (C-499/16).	
--	--	--	--	--

			Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, że dla zweryfikowania zasadności twierdzenia o naruszeniu zasady neutralności konieczne byłoby potwierdzenie, że: – napoje posiadają te same właściwości co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT, – napoje spełniają tożsame potrzeby, z perspektywy przeciętnego konsumenta, co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT, – różnice występujące pomiędzy napojami i innymi napojami, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT nie są istotne z punktu widzenia przeciętnego konsumenta. Mając na względzie powyższe, należy przeprowadzić analizę na gruncie poza podatkowym zmierzającą do ustalenia, czy produkty te są w rzeczywistości produktami podobnymi. W uzasadnieniu projektu nie znajdujemy dostatecznego odniesienia się do powyższych kwestii ani nie znajdujemy takich analiz. Zwracamy również uwagę, że zaproponowane brzmienie przepisów rodzi bardzo szerokie pole do interpretacji. Wynika to z zaproponowanej konstrukcji przepisów, która odwołuje się do nieostrego pojęcia „odpowiednik napojów alkoholowych”, gdzie możliwe jest zastosowanie odmiennej metodologii oceny tego kryterium. Przepisy powinny być skonstruowane w sposób nie budzący wątpliwości, tymczasem w tym przypadku pozostawiono ogromne pole do interpretacji i sporów z tym związanych. Trudno na dzień dzisiejszy przewidzieć możliwy rozwój rynku i produktów. Próba praktycznej analizy skutków wejścia w życie przedłożonych przepisów pozwala sądzić, że na rynku istnieć będą produkty, co do których niemożliwe będzie jednoznaczne zakwalifikowanie danego produktu pod względem zastosowania stawki podstawowej lub obniżonej podatku VAT. Mając na względzie przedstawione powyżej argumenty, wnosimy o rezygnację z przedmiotowej nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług pozostawiając obecne przepisy w niezmienionej formie.	
8.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce Browary Polskie	Uprzejmie proszę o wzięcie pod uwagę poniższych uwag do przedłożonego projektu: 1/ Sytuacja na rynku piwa, kondycja branży piwowarskiej i znaczenie piwa bezalkoholowego Rynek piwa od kilku lat znacząco maleje. Skumulowany ubytek wolumenu od 2019 r. szacowany jest na ponad 5 mln hl, tj. 13 %. W 2025 roku notujemy spadek	Patrz pkt 1.

			rynku o ok. 7 proc, co prawdopodobnie oznaczać będzie najgłębszy spadek po 1989 roku. Na tle kurczącego się rynku, jedynym rozwijającym się segmentem były do tej pory piwa bezalkoholowe. Ich wzrosty pozwalały częściowo łagodzić spadki na rynku piw alkoholowych, zapewniając zbyt na surowce rolne wykorzystywane do produkcji piwa, zwłaszcza słód i chmiel. Dzięki dotychczasowej polityce państwa, producenci piw bezalkoholowych stali się również istotnym odbiorcą koncentratu jabłkowego, wykorzystywanego do piw smakowych. Konstrukcja opłaty cukrowej oraz podatku VAT pozwoliły znaleźć zbyt na tysiące ton jabłek, które używane są do wytwarzania piwa bezalkoholowego. Aktualne zapotrzebowanie na jabłka ze strony przemysłu browarniczego szacowane jest na ok. 30 tys. ton rocznie. Zmiana polityki w tym zakresie, czyli podwyżka podatku VAT oraz równoległe procedowana zmiana zasad naliczania opłaty cukrowej doprowadzi do reformulacji i powrotu do innych metod produkcji, ze szkodą dla krajowych sadowników. Istotne podniesienie ceny piwa bezalkoholowego będzie bolesnym ciosem w jedyny rosnący segment piwa i spowoduje pogłębienie spadku całego rynku, a być może jego całkowite załamanie. Projektowaną zmianę należy rozpatrywać łącznie z innymi projektami dot. piw bezalkoholowych czyli zmianą podstawy obliczenia opłaty cukrowej oraz podwyżką stawek tej opłaty. Kumulacja tych podwyżek, w połączeniu z dodatkowym kosztem związanym z objęciem tych produktów kaucją, spowoduje podniesienie końcowej ceny dla konsumenta do poziomu, który może nie zostać zaakceptowany przez rynek. Konsekwencją będzie nie tylko załamanie pozytywnego trendu rozwoju produktów bezalkoholowych, ale także pogłębienie trudnej sytuacji sektora piwowarskiego. Produkty bezalkoholowe w konsekwencji mogą stać się niekonkurencyjne cenowo dla napojów alkoholowych co negatywnie wpłynie na obserwowany dzisiaj efekt substytucji czyli zastępowania napojów alkoholowych bezalkoholowym zamiennikiem. 2/ Prozdrowotny charakter obecnie obowiązujących przepisów Należy przypomnieć, że stosowanie obniżonego podatku VAT na całą gamę napojów bezalkoholowych nie jest luką systemową lecz świadomą polityką ustawodawcy. Wprowadzenie preferencji dla napojów z zawartością soku owocowego lub owocowo – warzywnego było w momencie wprowadzania motywowane chęcią wspierania zdrowszych produktów. Dlatego ustawodawca wprowadził rozwiązania zachęcające producentów do reformulacji celem zastąpienia cukru i innych substancji słodzących oraz sztucznych barwników przez produkt naturalny jakim jest sok owocowy lub owocowo – warzywny.	
--	--	--	--	--

			Jednocześnie zapewniono w ten sposób zwiększenie zapotrzebowania na owoce i warzywa ze strony krajowego przemysłu napojowego i browarniczego. W tak zaprojektowaną politykę państwa wpisała się również branża piwowarska, która wychodząc naprzeciw polityce rządu poniosła koszty związane ze zmianą receptur produktów. Producenci piwa stali się w efekcie tej reformulacji odbiorcą koncentratu soku jabłkowego (pochodzącego w ponad 90 % z krajowych upraw jabłek). Obecne zapotrzebowanie branży browarniczej na koncentrat soku jabłkowego szacowane jest na ok. 30 tysięcy ton jabłek. Należy w tym miejscu zadać pytanie, co spowodowało odwrót od takiej polityki wspierania wyborów prozdrowotnych i wspierania krajowego sadownictwa i dlaczego taka zmiana następuje zaledwie kilka lat po wprowadzeniu omawianych preferencji? Czy powrót do zastosowania tańszych i mniej zdrowych składników będzie miał pozytywny wpływ na konsumentów i ich zdrowie? 3/ Piwa bezalkoholowe jako element realizacji celów zdrowotnych poprzez redukcję spożycia alkoholu Warto podkreślić, że piwa bezalkoholowe mają nie tylko znaczenie ekonomiczne ale przede wszystkim potwierdzony pozytywny wpływ na zdrowie publiczne poprzez zastępowanie alkoholu. W innych krajach europejskich trendy bezalkoholowe są świadomie wspierane przez państwo. Dlatego jesteśmy zdumieni, że redukcja spożycia alkoholu, która dokonuje się w ten sposób, jest negatywnie oceniana przez Ministerstwo Finansów. Twierdzenia zawarte w uzasadnieniu stoją w rażącej sprzeczności z bardzo wieloma badaniami oraz trendami rynkowymi. Tymczasem z pozytywnego zjawiska, jakim jest obniżanie spożycia alkoholu, projektodawcy uczynili niczym niepoparty zarzut wobec kategorii, którą chcą obłożyć wyższym podatkiem. Wygląda to na próbę dopasowania niezgodnej z rzeczywistością argumentacji „zdrowotnej” do celu jednoznacznie fiskalnego. Podwyżka ceny dot. bezalkoholowych alternatyw dla napojów alkoholowych będzie prowadzić do istotnego zahamowania prozdrowotnych zmian zachodzących na rynku alkoholowymi i przyniesie efekty odwrotne do celów polityki zdrowotnej Państwa. Nasz zdecydowany sprzeciw budzą zawarte w uzasadnieniu, nie poparte badaniami twierdzenia jakoby popularność piw bezalkoholowych wynikała ze spożycia przez osoby małoletnie lub jakoby następowało „oswajanie” małoletnich z takimi produktami. Wedle dostępnych badań, zarówno przeprowadzonych przez publiczne jednostki badawcze i uniwersytety jak też badań przeprowadzanych przez producentów, napoje bezalkoholowe zastępują alkohol wśród dorosłych	
--	--	--	---	--

			konsumentów, a ich wpływ na obniżenie spożycia alkoholu w całej populacji jest niekwestionowany. Potwierdzenie tej tezy przynoszą m.in. wyniki dużego, wieloletniego badania przeprowadzonego przez instytucję w Hiszpanii Socidrogalcohol. W ich wyniku ustalono, że gospodarstwa domowe, które zaczęły nabywać piwo bezalkoholowe, zmniejszyły w konsekwencji nie tylko zakupy piw alkoholowych, ale również i to aż o 14 % zmniejszyły zakupy jakichkolwiek innych alkoholi. (źródło: https://www.adicciones.es/index.php/adicciones/article/view/1866/1387). Badania rynkowe w Polsce wskazują natomiast, że piwo bezalkoholowe nie jest produktem chętnie kupowanym przez nastoletnią młodzież. Według najnowszego badania przeprowadzonego przez Panel Badawczy Ariadna w listopadzie 2025 r. zaledwie 15 % ankietowanych wskazało, że spożywa piwo bezalkoholowe (ostatnie miejsce na liście obejmującej kilkanaście pozycji) a żaden z respondentów nie wskazał piwa bezalkoholowego jako swój ulubiony napój (źródło: https://panelariadna.pl/news/co-pija-mlodzi). Widzimy przykłady innych krajów, gdzie korzystne z punktu widzenia zdrowia publicznego trendy związane z redukcją spożycia alkoholu dzięki rozwojowi piw bezalkoholowych są wspierane przez regulacje. I tak na przykład w Wielkiej Brytanii i Irlandii napoje bezalkoholowe są zwolnione z opłaty cukrowej pod warunkiem, że są sprzedawane i reklamowane pod tymi samymi markami co produkty alkoholowe, jako ich zamienniki. Link do ustawy brytyjskiej: https://www.gov.uk/guidance/check-if-your-drink-is-liable-for-the-soft-drinks-industry-levy. 4/ Możliwa niezgodność z prawem Unii Europejskiej W naszej ocenie istnieją argumenty mogące wskazywać, iż projektowane przepisy powinny zostać poddane szczegółowej analizie z punktu widzenia pozostawania w zgodzie z wypracowaną, w szczególności w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zasadą neutralności VAT. W tym zakresie należy zastanowić się, czy projektowane przepisy stoją w sprzeczności z zasadą neutralności VAT, która wymaga by towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne, były opodatkowane w tożsamy sposób. Konieczne jest więc ustalenie czy wprowadzenie rozwiązania, które w odniesieniu do części napojów bezalkoholowych, w oderwaniu od czynników obiektywnych takich jak ich skład czy zastosowanie, doprowadzając do zwiększenia stawki podatku wpłynie na decyzje podejmowane przez konsumentów. Zgodnie z projektem (UD327) przepisów zmieniających ustawę o VAT, pozycja nr 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT ma przyjąć następujące brzmienie:	
--	--	--	--	--

			<i>“napoje bezalkoholowe, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20 % składu surowcowego – z wyłączeniem:</i> <i>a) bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych objętych pozycjami od CN 2203 do CN 2208, w tym piwa, wina (w tym musującego), cydru, a także mieszanin z udziałem przynajmniej jednego z nich,</i> <i>b) napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny”.</i> Powyższe oznacza, iż bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych, niezależnie od faktu spełnienia wymagań co do zawartości soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego, opodatkowane będą z zastosowaniem stawki podstawowej. Regulacja ta dzieli napoje bezalkoholowe o przewidzianej przepisami zawartości soku na dwie kategorie: 1. odpowiedniki napojów alkoholowych (opodatkowane stawką podstawową), 2. pozostałe (opodatkowane stawką obniżoną). Należy rozważyć, czy wprowadzony podział jest uzasadniony w świetle zasad wspólnotowego systemu podatku od wartości dodanej. Osiągnięcie neutralności podatkowej w odniesieniu do podatków obrotowych stanowiło jeden z podstawowych celów, jakie miał realizować wspólnotowy system VAT (vide: Preambuła Pierwszej dyrektywa Rady z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych (67/227/EWG)). Konieczność zachowania neutralności podatkowej jest również podnoszona w obecnie obowiązującej Dyrektywie VAT. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wielokrotnie wskazywano, że “Zasada ta [neutralności] w szczególności wyklucza odmienne traktowanie towarów podobnych, które w związku z tym konkurują ze sobą, pod względem podatku VAT [...]. W związku z tym produkty te muszą podlegać jednolitej stawce. Z tego względu zasada neutralności podatkowej obejmuje również dwie pozostałe zasady przywołane przez Komisję, a mianowicie zasadę jednolitości podatku VAT i zasadę eliminacji zakłóceń konkurencji.” (C-481/98). Jednym z zasadniczych celów, dla których wypracowano tę zasadę - podążając za stanowiskiem przedstawionym przez Rzecznika Generalnego Siegberta Albera – jest <i>“uniemożliwienie „odmiennego traktowania podobnych towarów, które w związku z tym konkurują ze sobą, na potrzeby podatku VAT”</i>. Mówiąc ściśle, chodzi o zapobieganie zakłóceniom konkurencji między dostawcami danych towarów. (Opinia w sprawie C-384/01).	
--	--	--	--	--

			Zgodnie z powyższym, można wnioskować, iż odmienne traktowanie na gruncie VAT towarów podobnych doprowadzi do zakłóceń konkurencji, naruszając tym samym zasadę neutralności podatkowej. Towary podobne to towary, które “wykazują analogiczne właściwości i spełniają te same potrzeby konsumenta, w zależności od kryterium porównywalności w użytkowaniu, i gdy istniejące różnice nie wpływają w znaczący sposób na decyzję przeciętnego konsumenta o skorzystaniu z jednego lub drugiego towaru bądź usługi” (C-219/13). Dokonując oceny podobieństwa należy przede wszystkim uwzględnić "punkt widzenia przeciętnego konsumenta" (C-499/16). Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, że dla zweryfikowania zasadności twierdzenia o naruszeniu zasady neutralności konieczne byłoby potwierdzenie, że: 1) Napoje posiadają te same właściwości co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT, 2) Napoje spełniają tożsame potrzeby, z perspektywy przeciętnego konsumenta, co inne napoje, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT, 3) Różnice występujące pomiędzy Napojami i innymi napojami, które korzystać będą z preferencyjnej stawki VAT nie są istotne z punktu widzenia przeciętnego konsumenta. Mając na względzie powyższe, należy przeprowadzić analizę na gruncie poza podatkowym zmierzającą do ustalenia, czy produkty te nie są w rzeczywistości produktami podobnymi. W uzasadnieniu projektu nie znajdujemy dostatecznego odniesienia się do powyższych kwestii ani nie znajdujemy takich analiz. Jak już wskazano, zasada neutralności podatkowej sprzeciwia się bowiem temu, aby towary lub usługi podobne, które są konkurencyjne wobec siebie, były traktowane odmiennie z punktu widzenia VAT, jeżeli służą zaspokojeniu tych samych potrzeb z perspektywy przeciętnego konsumenta. 5/ Nieprecyzyjne zapisy tworzące szerokie pole do interpretacji Zwracamy również uwagę, że zaproponowane brzmienie przepisów rodzi bardzo szerokie pole do interpretacji. Wynika to z zaproponowanej konstrukcji przepisów, która odwołuje się do nieostrego pojęcia „odpowiednik napojów alkoholowych”, gdzie możliwe jest zastosowanie odmiennej metodologii oceny tego kryterium. Przepisy powinny być skonstruowane w sposób nie budzący wątpliwości, tymczasem w tym przypadku pozostawiono ogromne pole do interpretacji i sporów z tym związanych. Trudno na dzień dzisiejszy przewidzieć możliwy rozwój rynku i produktów. Próba praktycznej analizy skutków wejścia w życie przedłożonych przepisów pozwala sądzić, że na rynku istnieć będą produkty, co do	
--	--	--	--	--

			których niemożliwe będzie jednoznaczne zakwalifikowanie danego produktu pod względem zastosowania stawki podstawowej lub obniżonej podatku VAT. Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej argumenty, wnosimy o rezygnację z przedmiotowej nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług pozostawiając obecne przepisy w niezmienionej formie.	
9.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców	1) Nieproporcjonalne obciążenie kategorii napojów owocowych Projektowana podwyżka stawki VAT ma dotyczyć owocowych napojów z dodatkiem kofeiny i tauryny, niezależnie od zawartości tych substancji, a więc nie tylko tzw. napojów energetycznych z wysoką zawartością kofeiny. Napoje te już teraz obciążone są opłatą za dodatek kofeiny na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu publicznym. W planach legislacyjnych Rządu jest także całkowite wyłączenie tej kategorii z przewidzianych dla napojów owocowych zwolnień i ulg w zakresie opłaty za dodatek cukru (projekt UD 290). Ponadto sprzedaż napojów energetycznych podlega ustawowym ograniczeniom sprzedaży. Tak liczne i często podejmowane działania względem wybranych kategorii produktów są w naszej ocenie nieproporcjonalne i godzą w interesy polskiego przemysłu spożywczego oraz sadownictwa. Jak to już wskazano, podniesiona stawka VAT dotyczyć ma nie tylko napojów z wysoką zawartością kofeiny, ale i wszelkich innych zawierających choćby minimalny dodatek tej substancji, co podważa dodatkowo pozafiskalną zasadność tej zmiany. Wskazujemy przy tym, że podatek od towarów i usług, w przeciwieństwie do opłaty za dodatek cukru lub kofeiny, nie jest przeznaczany na konkretne działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia. Należy przypomnieć, że stosowanie obniżonego podatku VAT na całą gamę napojów bezalkoholowych nie jest luką systemową, lecz świadomą polityką ustawodawcy. Wprowadzenie preferencji dla napojów z zawartością soku owocowego lub owocowo – warzywnego było w momencie wprowadzania motywowane chęcią wspierania procesów reformulacji celem zastąpienia cukru i innych substancji słodzących przez produkt naturalny jakim jest sok owocowy lub owocowo – warzywny. Jednocześnie zapewniono w ten sposób zwiększenie zapotrzebowania na owoce i warzywa ze strony krajowego przemysłu napojowego i browarniczego. 2) Wyłom w utrwalonej zasadzie obniżonej stawki podatkowej dla napojów zawierających co najmniej 20 % soku z owoców lub warzyw. Obowiązująca w naszym kraju od trzech dekad obniżona stawka VAT na napoje z wysoką zawartością soku owocowego lub warzywnego uwzględnia specyfikę polskiego rynku wynikającą z dorobku polskiego przetwórstwa owocowo-	Patrz pkt 1.

			warzywnego bazującego od dziesięcioleci na współpracy z polskim sektorem sadowniczym. Limit minimalnej, wynoszącej 20 % zawartości soku, uwzględniono w szczególności w definicji napoju bezalkoholowego owocowego (i odpowiednio owocowo-warzywnego) zawartej w Polskiej Normie PN-A-79031 „Napoje bezalkoholowe. Terminologia”. Wprowadzenie obniżonej stawki VAT na napoje zawierające co najmniej 20 % soku owocowego miało zatem charakter pochodny względem ustaleń twórców polskich norm technologicznych. Stawka ta w utrwalony sposób wpisała się w uwarunkowania ekonomiczne szczególnie rozwiniętej w naszym kraju branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, która zapewnia środki utrzymania tysiącom rodzin osób zatrudnionych w sadownictwie i przemyśle, a także w branży logistycznej i handlowej. Produkcja napojów owocowych wymaga rozbudowanego łańcucha dostaw i wykorzystania większej ilości surowca rolnego, niż produkcja zwykłych napojów bezalkoholowych. Spowodowany nadmiernym obciążeniem fiskalnym wzrost cen może spowodować załamanie się sprzedaży ze wszystkimi tego negatywnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi. Należy tutaj podkreślić, że absolutnie podstawowym surowcem wykorzystywanym w produkcji napojów owocowych jest sok z jabłek, których uprawa jest podstawą polskiego sadownictwa. Proponowane przepisy mogą naruszać prawo Unii Europejskiej, które zakłada zasadę neutralności VAT wymagającą by towary lub usługi podobne, które są względem siebie konkurencyjne, były opodatkowane w tożsamy sposób. Wprowadzone rozwiązanie, które w odniesieniu do części napojów bezalkoholowych, w oderwaniu od czynników obiektywnych takich jak ich skład czy zastosowanie będzie wpływać na decyzje podejmowane przez konsumentów. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wielokrotnie wskazywano, że “Zasada ta [neutralności] w szczególności wyklucza odmienne traktowanie towarów podobnych, które w związku z tym konkurują ze sobą, pod względem podatku VAT [...]. W związku z tym produkty te muszą podlegać jednolitej stawce. Z tego względu zasada neutralności podatkowej obejmuje również dwie pozostałe zasady przywołane przez Komisję, a mianowicie zasadę jednolitości podatku VAT i zasadę eliminacji zakłóceń konkurencji.” (C-481/98). Jednym z zasadniczych celów, dla których wypracowano tę zasadę - podążając za stanowiskiem przedstawionym przez Rzecznika Generalnego Siegberta Albera – jest "uniemożliwienie „odmiennego traktowania podobnych towarów, które w związku z tym konkurują ze sobą, na potrzeby podatku VAT”. Mówiąc ściśle, chodzi o zapobieganie zakłóceniom konkurencji między dostawcami danych towarów.” (Opinia w sprawie C-384/01).	
--	--	--	--	--

			Proponowana zmiana dzieli napoje bezalkoholowe o przewidzianej przepisami zawartości soku na dwie kategorie: opodatkowane stawką podstawową oraz opodatkowane stawką obniżoną, można więc wnioskować, iż odmienne traktowanie na gruncie VAT towarów podobnych doprowadzi do zakłóceń konkurencji, naruszając tym samym zasadę neutralności podatkowej. Z uwagi na znaczenie polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w polskiej ekonomii, argumentów powyższych nie można zbagatelizować, zwłaszcza w sytuacji aktualnego spowolnienia gospodarczego i grożącej tym branżom stagnacji. Uważamy, że uderzanie pod różnymi pretekstami w polski przemysł spożywczy w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej i społeczno-politycznej nie jest właściwą drogą. W związku z powyższym, PFPŻ ZP postuluje odstąpienie przez resort finansów od proponowanej zmiany ustawy o podatku od towarów i usług.	
10.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Stowarzyszenie L4G	Zaproponowane w projekcie ustawy zmiany należy ocenić co do zasady pozytywnie, przy czym jednocześnie proponujemy bardziej systemowe i kompleksowe podejście do korekty stawek podatku VAT obowiązujących względem napojów w Polsce. Nie sposób nie zgodzić się, że objęcie napojów takich jak „bezalkoholowe” zamienniki popularnych napojów alkoholowych oraz napojów zawierających kofeinę lub taurynę (gdy w ich skład wchodzi co najmniej 20 % soków owocowych lub warzywnych) obniżoną stawką podatku VAT jest całkowicie niezasadne. Nie powinno jednak umykać uwadze resortu, iż ta grupa napojów stanowi jedynie niewielką część całej kategorii napojów dosładzanych sokiem, która korzysta aktualnie z preferencyjnej stawki podatku VAT. Projektowana zmiana stanowi jednak pierwszy krok w dobrym kierunku, tym bardziej iż w aktualnym stanie prawnym np. woda butelkowana objęta jest podstawową stawką podatku od towaru i usług w wysokości 23 %. Taka polityka fiskalna wobec wód butelkowanych - naturalnej wody mineralnej czy wody źródlanej w porównaniu do preferencji stosowanych wobec napojów z dodatkiem co najmniej 20 % soków owocowych lub warzywnych nie ma żadnego uzasadnienia, a pod względem realizacji celów zdrowotnych jest wręcz przeciwnie skuteczna i szkodliwa. Jako Stowarzyszenie nie widzimy jakiegokolwiek społecznego interesu w utrzymywaniu tego stanu rzeczy. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że korekta stawek podatku VAT obowiązujących względem napojów powinna być szersza, a założenia zmian w tym zakresie powinny mieć bardziej systemowy charakter. Skoro Ministerstwo Finansów dostrzegło potrzebę wprowadzenia zmian w matrycy VAT to zasadne	Uwaga wykracza poza zakres merytoryczny opiniowanego projektu.

		jest, aby wraz z wprowadzeniem zaproponowanych w przedmiotowym projekcie ustawy przepisów dokonać także zmian w zakresie opodatkowania podatkiem VAT wody butelkowanej oraz ewentualnie podniesienia poziomu zawartości soków owocowych lub warzywnych zawartych w napojach uprawniających do stosowania wobec nich preferencyjnych stawek podatku VAT. Takie systemowe zmiany mające na celu uporządkowanie matrycy VAT wobec napojów oraz dostosowanie rozwiązań fiskalnych do potrzeb zdrowotnych stanowiłyby też realizację postulatów kilkakrotnie wskazywanych przez Ministerstwo Zdrowia. Resort ten zwracał wielokrotnie uwagę, że występował do Ministerstwa Finansów z wnioskami o obniżenie stosowanej stawki podatku VAT na wodę butelkowaną. Jak czytamy w odpowiedzi na jedną z interpelacji poselskich⁵: „Jako Ministerstwo Zdrowia podkreślamy, że konkurencyjna cena wody butelkowanej jest szczególnie ważnym elementem w promowaniu spożycia tego napoju. Kwestia preferencyjnego opodatkowania wody została podniesiona także w ostatnim piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów z dnia 15 października 2025 r.(...) w którym ponownie zaznaczono, że obniżenie podatku VAT na wodę butelkowaną powinno być priorytetem - również w kontekście promowania spożycia tego napoju. Zadeklarowano także gotowość do współpracy z Ministerstwem Finansów w tym obszarze”. W tym kontekście wydaje się, że przedmiotowy projekt ustawy jest właściwą okazją do bardziej systemowego uporządkowania polityki fiskalnej względem napojów, z uwzględnieniem w stosowanych stawkach w większym stopniu walorów zdrowotnych poszczególnych napojów. W tym miejscu należy także wskazać, że dzisiaj na rynku obecnych jest wiele napojów zawierających dodatek soków owocowych lub warzywnych, które opatrzone są nazwami handlowymi sugerującymi, że są one „wodą”. Napoje te bardzo często reklamowane są jako produkty o szczególnych walorach zdrowotnych i skierowane do dzieci. Zazwyczaj producenci takich napojów decydują się na wykorzystywanie określeń bliskoznacznych lub zastosowanie słowa woda w innych, powszechnie rozumianych językach. Przykładami takich nazw handlowych są np. napoje; „Kubus Waterrr”⁶ czy „Zozole Aqua”⁷. Mimo używania przez ich producentów nazw sugerujących że produkty te powinny być traktowane jako „woda”, są one zgodnie z przepisami napojami z dodatkiem soku owocowego.	
--	--	--	--

⁵ <https://sejm.gov.pl/INT10.nsf/klucz/ATTDmUKA4/%24FILE/i12751-o1.pdf>

⁶ <https://kubus.pl/produkt/kubus-waterrr/>

⁷ <https://zbyszko.com.pl/product/aqua-zozole-500-ml/>

		Wzrost popularności tego rodzaju napojów przejawiający się tym, że coraz większa liczba producentów wprowadziła je w ostatnich latach do obrotu, ma swoje źródło w polityce regulacyjnej państwa, które z niezrozumiałych względów traktuje pod względem fiskalnym preferencyjnie właśnie takie napoje względem wody źródlanej czy mineralnej. Napoje z dodatkiem 20 % soków owocowych korzystają z preferencyjnej stawki podatku VAT (5 %), podczas gdy woda butelkowana opodatkowana jest najwyższą, 23% stawką tego podatku. Producenci mają więc także pod kątem podatkowym interes w tym, aby oferować napoje z dodatkiem soku. Działania państwa w tym zakresie stoją niestety w całkowitej sprzeczności z celami zdrowotnymi, jakie powinny być postawione przed polityką fiskalną państwa. Opisana powyżej praktyka producentów napojów polegająca na stosowanie w przypadku napojów z dodatkiem soków owocowych nazw handlowych sugerujących, że są one „wodami”, stała się przedmiotem postępowań prowadzonych przez UOKiK. Urząd sprawdza, czy działania marketingowe tych produktów nie naruszają zbiorowych interesów konsumentów⁸. W związku z powyższym, postulujemy dodanie do zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług przepisów także regulacji wprowadzających zmiany w zakresie: 1) obniżenia stosowanych stawek podatku od towarów i usług na wodę butelkowaną (naturalną wodę mineralną i wodę źródlaną) z 23 % do stawek 5 % w sprzedaży detalicznej oraz 8 % w przypadku sprzedaży takich napojów w ramach usługi gastronomicznej; 2) podniesienia minimalnej zawartości soków owocowych lub warzywnych w napojach uprawniających do stosowania wobec takich produktów obniżonych stawek podatku VAT do np. 50 %. Wprowadzenie powyższych zmian pozwoliłoby na systemowe uporządkowanie polityki fiskalnej państwa w zakresie podatku VAT wobec napojów. Biorąc pod uwagę działania Ministerstwa Finansów w ostatnich miesiącach oczywiste wydaje się, że w ocenie kierownictwa resortu nie ma pola do obniżania podatków, a tym samym do obniżania dochodów budżetu państwa. W naszej ocenie jednak odpowiednie i systemowe ukształtowanie korekt w stawkach podatku VAT stosowanych wobec napojów pozwoliłoby na lepszą realizację celów zdrowotnych bez uszczerbku dla budżetu państwa. Ministerstwo Finansów mogłoby tak skorelować poziom dodatków soków owocowych (lub warzywnych)	
--	--	---	--

⁸ <https://www.dlahandlu.pl/detal-hurt/w-polskich-sklepach-pelno-falszywej-wody-uokik-juz-dziala.164416.html>

			w napojach aby wzrost dochodów z tego tytułu rekompensował spadek dochodów budżetowych spowodowanych obniżeniem stawki podatku VAT obowiązującego w odniesieniu do wód butelkowanych. W naszej ocenie taka kompleksowa propozycja miałaby także większe szanse na bycie zaakceptowaną przez Prezydenta RP, który realizując konsekwentnie politykę niepodnoszenia obciążeń fiskalnych nakładanych na obywateli, najprawdopodobniej „zawetuje” przedmiotowy projekt ustawy, gdyż aktualnie zawiera on wyłącznie zmiany podnoszące podatki.	
--	--	--	---	--

**Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania, o którym mowa w § 38
Regulaminu pracy Rady Ministrów,
do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327)**

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot, który zgłosił uwagę	Opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Pismo z dnia 29 grudnia 2025 r. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że proponowane zmiany wpisują się w cele odpowiedzialnej polityki społecznej i prozdrowotnej państwa. Należy jednak wskazać, że zakres tych zmian jest ograniczony wyłącznie do napojów bezalkoholowych oraz napojów energetycznych, bez uwzględnienia negatywnego wpływu napojów zawierających cukier na zdrowie. Do napojów bezalkoholowych zawierających nie mniej niż 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego zaliczają się również napoje dosładzane sokami, czyli wody smakowe. Z perspektywy zdrowotnej wzrost spożycia wód smakowych przyczynia się do zwiększania spożycia cukru zawartego w zagęszczonym soku owocowym. Preferencje fiskalne dla wód smakowych (5 % VAT) a podstawowa stawka VAT (23 %) dla butelkowanych wód mineralnych i źródlanych zamiast ograniczyć spożycie cukru w Polsce powodują wzrost konsumpcji napojów i wód z zawartością cukru z uwagi na większą opłacalność produkcji oraz pozostają w sprzeczności z politykami prozdrowotnymi organizacji międzynarodowych (WHO), unijnych (EFSA) oraz politykami krajowymi wskazującymi na konieczność zdecydowanych działań prowadzących do ograniczenia spożycia cukrów dodawanych np. w sokach owocowych z uwagi na ich szkodliwy wpływ na zdrowie człowieka.	<u>Uwaga wykracza poza zakres merytoryczny opiniowanego projektu, jednakże odniesiono się pisemnie (pismo z dnia 17 czerwca 2026 r.) do uwag i wątpliwości zgłoszonych przez UOKiK, wyjaśniając jak niżej.</u> Omawiany projekt zawiera rozwiązania dotyczące określonej kategorii napojów, tj. wyłącznie napojów, które są „alternatywami” dla napojów alkoholowych (tzw. napoje No/Low) oraz napojów energetyzujących. Uwzględniając niektóre uwagi zgłoszone w procesie uzgodnień i konsultacji publicznych, brzmienie projektowanych regulacji zostało przeredagowane – wprowadzone zmiany, ustanawiając jasne kryteria, tj. określoną zawartość alkoholu oraz kofeiny lub tauryny, zamiast pojęć takich jak „bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych”, wyeliminują ewentualne wątpliwości interpretacyjne. Ponadto odstąpiono od podwyższenia stawki VAT na moszcz gronowy. Po wprowadzeniu zmian projekt przewiduje podwyższenie stawki VAT na zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego: • napoje bezalkoholowe, w tym piwo bezalkoholowe, o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, • piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, • napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny, z 5 % do 23 % (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8 % do 23 % (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej).

		UOKiK podnosi, że Ministerstwo Zdrowia wielokrotnie komunikowało, że działania państwa w sferze fiskalnej, powinny promować kształtowanie nawyków żywieniowych społeczeństwa, poprzez uatrakcyjnienie zdrowej żywności¹⁾. Preferencje fiskalne dla producentów wód smakowych prowadzą zatem nie tylko do zaburzenia konkurencji na rynku wód butelkowanych, lecz wprost promują wzrost spożycia cukru. Istniejące obecnie różnice w opodatkowaniu skutkują zróżnicowaniem warunków konkurowania między producentami tzw. wody smakowej a producentami wód mineralnych i źródłanych na rynku napojów bezalkoholowych w Polsce. Preferencje fiskalne w postaci obniżonej stawki VAT dla wód smakowych (5 %) w stosunku do butelkowanych wód mineralnych (23 %) zmniejszają atrakcyjność cenową zdrowej wody mineralnej zniekształcając tym samym warunki konkurowania na rynku wód butelkowanych. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wielokrotnie potwierdzał, że państwa członkowskie mają szeroki zakres swobody (margines uznania) w ustalaniu stawek podatku VAT, a więc również w zakresie ich obniżania lub podwyższania, pod warunkiem przestrzegania ogólnych zasad prawa UE i postanowień tzw. dyrektywy VAT (Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku do wartości dodanej, Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.). W wyroku z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie prejudycjalnej C-703/19, J.K. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach Trybunał wyjaśnił, że o ile transakcje, do których stosuje się stawkę obniżoną, należą do jednej z kategorii załącznika III do dyrektywy VAT i przestrzegana jest zasada neutralności podatkowej, ustawodawca krajowy, określając w prawie krajowym	Jednocześnie – mimo modyfikacji w zakresie przedmiotowym, tj. katalogu napojów, dla których podwyższana jest stawka VAT – główny cel projektu pozostaje bez zmian. Nie ma uzasadnienia, aby stawką preferencyjną były objęte napoje, które są „alternatywami” dla napojów alkoholowych czy napoje energetyzujące. Głównym celem projektowanych zmian jest realizacja odpowiedzialnej polityki społecznej państwa, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dzieci i młodzieży przed wczesną inicjacją alkoholową oraz kształtowaniem niebezpiecznych nawyków konsumpcyjnych. Podwyższenie stawki VAT na tego typu napoje wynika z faktu, że produkty te bezpośrednio imitują smak, wygląd oraz kulturę spożywania tradycyjnych napojów alkoholowych i mogą oswajać nieletnich z konsumpcją alkoholu. Ponieważ niektóre z takich napojów (tj. zawierające co najmniej 20% soku z owoców lub warzyw) objęte są obniżonymi stawkami VAT, za zasadne uznano jej podwyższenie. Projekt rozwiązuje zatem inny problem niż kwestie, które zostały poruszone w zgłoszonej uwadze, tj. negatywny wpływ na zdrowie napojów zawierających cukier. Dosładane napoje bezalkoholowe zawierające nie mniej niż 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego, w tym tzw. wody smakowe, nie pełnią roli substytutów alkoholu i nie stwarzają zagrożeń, jak wskazane w uzasadnieniu do projektowanych zmian, a odnoszące się do branży tzw. napojów No/Low i napojów energetyzujących. W szczególności, co do zasady, produkty te nie są spożywane jako bezpośredni substytut napojów alkoholowych, jak również nie modelują nawyków związanych z piciem alkoholu, czy też nie promują kultury proalkoholowej wśród dzieci i młodzieży. Od momentu akcesji Polski do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r., a więc przez ponad 20 ostatnich lat, nie zmieniał się zasadniczo sposób opodatkowania VAT napojów owocowo-warzywnych. Objęcie obniżoną stawką VAT napojów z zawartością minimum 20 % soku owocowego lub warzywnego wiąże się również w
--	--	---	--

¹⁾ Pismo Ministra Zdrowia z 4 czerwca 2025 r. znak ZPN.050.10.2025.

		kategorie, do których zamierza stosować tę stawkę obniżoną, może swobodnie klasyfikować takie dostawy towarów i świadczenie usług zgodnie z metodą, którą uzna za najbardziej odpowiednią.	pewnym zakresie z aspektem prozdrowotnym, łącząc preferencyjną stawkę VAT z obecnością składników postrzeganych jako wartościowe żywieniowo, takich jak naturalny sok stanowiący źródło witamin, mikroelementów i składników odżywczych. Takie rozwiązanie znajduje uzasadnienie w realizacji celów prozdrowotnych państwa oraz stymulowaniu rynku zdrowej żywności. W kontekście publicznej promocji prawidłowych nawyków żywieniowych napoje z zawartością minimum 20% soku stanowią wartościowy element zbilansowanej diety, zatem zwiększenie spożycia owoców i warzyw powinno być wspierane za pomocą istniejących instrumentów fiskalnych. Zgodnie z obowiązującym art. 12b ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym¹¹, opłacie cukrowej nie podlega wprowadzenie na rynek krajowy napojów, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz zawartość cukrów jest mniejsza lub równa 5 g w przeliczeniu na 100 ml napoju. Z regulacji tej wprost wynika mechanizm dyscyplinowania rynku, w ramach którego napoje dosładzane – w przypadku wskazania w recepturze dodatku cukru przekraczającego ustawowy limit – są bezwzględnie objęte opłatą cukrową.
		Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pomocą publiczną jest każdy środek spełniający kumulatywnie cztery przesłanki: 1) jest udzielany przez państwo lub ze źródeł państwowych na rzecz przedsiębiorstw, 2) ma charakter selektywny (tzn. uprzywilejowuje określonego lub określonych przedsiębiorców albo produkcję określonych towarów), 3) powoduje uzyskanie korzyści, których przedsiębiorstwo nie byłoby w stanie uzyskać na rynku,	Zgodnie art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. A contrario przepis ten, można odczytywać w ten sposób, że dozwolona jest pomoc państwa o ile podjęte przez państwo

¹¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 149.

		4) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE. W przypadku stawek VAT, dokładniejszego zbadania wymagają dwa kryteria istnienia pomocy, a mianowicie kryterium możliwości przypisania spornego zwolnienia państwu oraz istnienia selektywnej korzyści przyznanej beneficjentom tego zwolnienia. W odniesieniu do pierwszej z ww. przesłanek, wymaga zbadania, czy można uznać, że władze publiczne były zaangażowane w przyjęcie danego środka². Jeśli chodzi o środek krajowy przyjęty w celu zapewnienia transpozycji obowiązku wynikającego z dyrektywy do prawa wewnętrznego Trybunał orzekł, że krajową praktykę administracyjną wprowadzającą zwolnienie z podatku powinno się przypisać Unii, w sytuacji gdy stanowi ona jedynie wykonanie jasnego i precyzyjnego obowiązku przewidzianego w dyrektywie, natomiast należy uznać, że można przypisać je państwu zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE, jeżeli państwo to przyjęło je, korzystając w ramach transpozycji dyrektywy z przysługującego mu zakresu uznania³. Art. 98 dyrektywy VAT uprawnia państwa członkowskie do stosowania stawek obniżonych – na zasadach określonych w tym przepisie. Stąd, obniżenie stawki podatkowej, które zostało zaprojektowane przez prawodawcę krajowego na podstawie tego przepisu spełnia przesłankę przypisania tej obniżki państwu. Jeżeli zaś chodzi o przesłankę dotyczącą selektywnej korzyści, wymaga ona ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego dany środek krajowy faworyzuje niektóre przedsiębiorstwa lub niektóre produkty w porównaniu	środki nie przyznają selektywnej korzyści ekonomicznej, nie zakłócają konkurencji i nie wpływają na handel między państwami członkowskimi. Środki o charakterze powszechnym nie stanowią pomocy publicznej i nie są objęte zakazem. Środek w postaci obniżenia stawki VAT na podstawowe artykuły żywnościowe nie ma charakteru selektywnego. Jest to środek o charakterze ogólnym, skierowany do szerokiej kategorii towarów i dostępny dla wszystkich uczestników rynku, a więc nieuprzywilejowujący żadnej konkretnej branży ani grupy przedsiębiorców. Obniżona stawka VAT obejmuje wszystkich producentów napojów mieszczących się w danej kategorii towarowej, niezależnie od ich wielkości, struktury własnościowej czy pozycji rynkowej. Korzystają z niej zarówno duzi, jak i mali producenci, tym samym środek ten, nie spełnia przesłanki selektywności, która jest warunkiem koniecznym do uznania działania państwa za pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W konsekwencji obniżka VAT stanowi środek ogólny, stosowany w sposób jednolity wobec całej kategorii produktów, a więc, nie może być kwalifikowany jako pomoc publiczna, ani jako działanie zakłócające konkurencję w rozumieniu art. 107 TFUE. Sposób opodatkowania VAT napojów w Polsce wpisuje się w ramy systemu VAT nakreślone przepisami dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej¹² (dalej: „dyrektywa VAT”). Dyrektywa ta nakreśla zasady funkcjonowania systemu VAT wskazując m.in. zakres stosowania stawek obniżonych oraz limity kategorii towarów i usług, do których mogą być stosowane przez państwa członkowskie stawki
--	--	---	--

² Por. wyroki: z dnia 19 grudnia 2013 r., Association Vent De Colère! i in., C-262/12, EU:C:2013:851, pkt 17; z dnia 13 września 2017 r., ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, pkt 21; z dnia 11 grudnia 2014 r., Austria/Komisja, T-251/11, EU:T:2014:1060, pkt 86.

³ Por. wyrok z dnia 5 maja 2021 r. ITD, Brancheorganisation for den danske vejgodstransport A/S i Danske Fragtmænd A/S /Komisja T-561/18, EU:T:2021:240 pkt 242-245; wyrok z dnia 5 kwietnia 2006 r., Deutsche Bahn/Komisja, T-351/02, EU:T:2006:104, pkt 102.

¹² Dz. Urz. UE L Nr 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

		z innymi znajdującymi się, z punktu widzenia celu realizowanego przez ten system, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, i które w związku z tym podlegają zróżnicowanemu traktowaniu, które w istocie można zakwalifikować jako dyskryminujące. Pojęcie „pomocy państwa” nie obejmuje jednak środków wprowadzających zróżnicowanie wśród przedsiębiorstw, które znajdują się, w świetle celu przyświecającego danemu systemowi prawnemu, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, i co za tym idzie – a priori selektywnych, w wypadku gdy dane państwo członkowskie zdoła wykazać, że zróżnicowanie to jest uzasadnione, gdyż wynika z charakteru lub ze struktury systemu, w który środki te się wpisują. W tym kontekście kluczowe jest określenie normalnego, odnośnego systemu w stosunku do zwolnienia podatkowego, które stanowi punkt wyjścia dla badania porównawczego, jakie należy przeprowadzić w kontekście oceny selektywności. Dyrektywa VAT dopuszcza możliwość swojego selektywnego stosowania obniżonej stawki VAT jedynie w niektórych przypadkach i pod warunkiem, że takie ograniczenie stosowania obniżonej stawki spełnia podwójną przesłankę sformułowaną w orzecznictwie Trybunału. Tak jest m.in. w przypadku stworzonej przez art. 98 ust. 1 i 2 dyrektywy VAT możliwości zastosowania obniżonej stawki VAT do kategorii usług zawartej w załączniku III do tej dyrektywy. Zgodnie z tą przesłanką, uregulowanie krajowe, po pierwsze, powinno wyodrębnić do celów stosowania obniżonej stawki tylko określone i swoiste aspekty odnośnej kategorii usług, a po drugie, musi zapewniać poszanowanie zasady neutralności podatkowej⁴.	obniżone¹³. Stawki obniżone VAT na żywność stosowane są na podstawie pkt 1 załącznika III do tej dyrektywy. Jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku w polskiej sprawie C-703/19 J.K., dyrektywa VAT nie stoi na przeszkodzie temu, aby dostawy towarów lub świadczenie usług należące do tej samej kategorii załącznika III podlegały dwóm różnym obniżonym stawkom VAT¹⁴. Ponadto, odnosząc się do kwestii określania przez państwo członkowskie kryteriów ustalania stawki obniżonej, w sprawie C-499/16 AZ TSUE wskazał, że kryterium związane z określoną liczbą dni trwałości produktu spożywczego precyzyjnie określa zakres danej kategorii, a zatem takie selektywne stosowanie obniżonej stawki VAT do określonego i swoistego aspektu
--	--	--	--

⁴ Por. wyroki: z dnia 6 maja 2010 r., Komisja/Francja, C-94/09, EU:C:2010:253, pkt 30; a także z dnia 27 lutego 2014 r., Pro Med Logistik i Pongratz, C-454/12 i C-455/12, EU:C:2014:111, pkt 45.

¹³ Art. 98 i następne dyrektywy VAT w zw. z załącznikiem III.

¹⁴ Pkt 42 wyroku.

		Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zasada neutralności podatkowej sprzeciwia się w szczególności temu, aby towary lub usługi podobne, które są konkurencyjne wobec siebie, były traktowane odmiennie z punktu widzenia VAT⁵. W celu ustalenia, czy dwie usługi są podobne, należy przede wszystkim wziąć pod uwagę punkt widzenia przeciętnego konsumenta, unikając sztucznych rozróżnień opartych na nieznaczących różnicach⁶. Innymi słowy, chodzi o zbadanie, czy dane świadczenia są wzajemnie zastępowalne z punktu widzenia przeciętnego konsumenta. W takim bowiem przypadku odmienne traktowanie z punktu widzenia VAT może wpływać na wybór konsumenta, co w konsekwencji wskazuje na naruszenie zasady neutralności podatkowej⁷. W załączniku III do dyrektywy VAT znajduje się wykaz dostaw towarów i świadczenia usług, do których zastosować można stawki obniżone i zwolnienie z prawem do odliczenia VAT, o których mowa w art. 98 tej dyrektywy. W pkt 1 tego załącznika zostały wymienione: „Środki spożywcze (łącznie z napojami, ale z wyłączeniem napojów alkoholowych) przeznaczone do spożycia przez ludzi i zwierzęta, żywe zwierzęta, nasiona, rośliny oraz składniki zwykle przeznaczone do produkcji środków spożywczych; produkty zwykle przeznaczone do użytku jako dodatek lub substytut środków spożywczych”. Projektowana ustawa dotyczy podwyższenia stawki podatkowej z 5% i 8% do 23% dla konkretnej kategorii produktów o określonych i swoistych cechach, jednak wątpliwości może budzić kwestia neutralności podatkowej w przypadku napojów wymienionych w załączniku 10 poz. 17 pkt 2 ustawy o podatku VAT. Obniżoną, 5 % stawką pozostają objęte bowiem zdrowsze alternatywy	towarów objętych jedną z kategorii rzeczonoego załącznika III jest co do zasady zgodne z art. 98 dyrektywy VAT¹⁵. Obowiązujące oraz proponowane rozwiązania są w pełni spójne z wewnętrzną logiką wspólnego systemu VAT, a w konsekwencji nie dochodzi do naruszenia zasady neutralności podatkowej, ani do zaistnienia niedozwolonej pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
--	--	---	---

⁵ Por. wyrok z dnia 10 listopada 2011 r., The Rank Group, C-259/10 i C-260/10, EU:C:2011:719, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁶ Por. wyrok z dnia 10 listopada 2011 r., The Rank Group, C-259/10 i C-260/10, EU:C:2011:719, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁷ Por. wyrok z dnia 3 lutego 2022 r., Finanzamt A, C-515/20, EU:C:2022:73, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo.

¹⁵ Pkt 28 wyroku.

			napojów z dodatkami cukrów lub aromatów, z obniżonej stawki nie korzystają jednak najzdrowsze – jak się wydaje - napoje dostępne na rynku, tj. wody butelkowane – bez dodatku cukrów, substancji słodzących czy środków spożywczych zawierających cukry, aromaty, taurynę, czy kofeinę. Taka koncepcja w ocenie UOKiK budzi wątpliwości co do spójności w odniesieniu do przyjętej logiki systemu – celów polityki państwa leżących u podstaw systemu w ww. obszarze regulacji, biorąc pod uwagę kolejne decyzje ustawodawcy, co do obniżania lub ewentualnego podwyższania do poziomu podstawowego stawek wcześniej obniżonych. Mając na względzie powyższe w ocenie UOKiK zasadne jest dokonanie ponownej analizy istniejącej struktury opodatkowania napojów bezalkoholowych podatkiem VAT, w celu ustalenia, czy jest zachowana zasada neutralności podatkowej oraz czy jest ona zgodna z logiką systemu. UOKiK wskazuje, że jeżeli w wyniku tej analizy zostałyby ustalone, że dalsze stosowanie obniżonej stawki VAT wobec ww. napojów sprzyja niektórym przedsiębiorstwom w sposób, który nie wynika z charakteru struktury oraz logiki systemu, w który środki te mają się wpisywać, w szczególności naruszając zasadę neutralności podatkowej, na której opiera się wspólny system VAT, należałoby odpowiednio rozszerzyć zakres projektowanej ustawy i podwyższyć stawkę VAT wobec ww. napojów, tak by rozwiązanie to nie było selektywne w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W przypadku jednak, gdy przeprowadzone analizy wykażą, że proponowane obecnie rozwiązanie jest spójne i nie narusza logiki systemu, niezbędne pozostaje odpowiednie uzupełnienie uzasadnienia, poprzez – w szczególności – wyjaśnienie różnic między ww. napojami uzasadniających utrzymanie zróżnicowanych stawek VAT. Pismo z dnia 20 lipca 2026 r.	
--	--	--	--	--

			Wyjaśnienia przekazane w piśmie z 17 czerwca 2026 r. nie odnoszą się do podniesionej w piśmie Prezesa UOKiK kwestii neutralności podatkowej obecnie obowiązujących przepisów, w szczególności, ewentualnego podobieństwa napojów objętych obniżoną stawką VAT do wód butelkowanych, które objęte są stawką wyższą. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zasada neutralności podatkowej sprzeciwia się w szczególności temu, aby towary lub usługi podobne, które są konkurencyjne wobec siebie, były traktowane odmiennie z punktu widzenia VAT⁸⁾. W celu ustalenia, czy dwie usługi są podobne, należy przede wszystkim wziąć pod uwagę punkt widzenia przeciętnego konsumenta, unikając sztucznych rozróżnień opartych na nieznacznych różnicach⁹⁾. Innymi słowy należy ustalić, czy dane świadczenia są wzajemnie zastępowalne z punktu widzenia przeciętnego konsumenta. W takim bowiem przypadku odmienne traktowanie z punktu widzenia VAT może wpływać na wybór konsumenta, co w konsekwencji wskazuje na naruszenie zasady neutralności podatkowej¹⁰⁾. Istniejące obecnie różnice w opodatkowaniu skutkują zróżnicowaniem warunków konkurowania między producentami tzw. wody smakowej a producentami wód mineralnych i źródłanych na rynku napojów bezalkoholowych w Polsce. Preferencje fiskalne w postaci obniżonej stawki VAT dla wód smakowych (5%) w stosunku do butelkowanych wód mineralnych (23%) zmniejszają atrakcyjność cenową zdrowej wody mineralnej zniekształcając tym samym warunki konkurowania na rynku wód butelkowanych.	Pismo MFiG z dnia 22 lipca 2026 r. (<u>Jak wyżej - uwaga wykracza poza zakres merytoryczny opiniowanego projektu, jednakże odniesiono się do niej pisemnie wyjaśniając jak niżej.</u>) Kwestia neutralności podatkowej obecnie obowiązujących przepisów, w szczególności, ewentualnego podobieństwa napojów objętych obniżoną stawką VAT do wód butelkowanych, które objęte są stawką wyższą jest zagadnieniem będącym przedmiotem bogatego w tym obszarze orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). W odniesieniu do stosowania obniżonych stawek VAT z orzecznictwa TSUE wynika, że z zastrzeżeniem poszanowania zasady neutralności podatkowej, na której opiera się wspólny system VAT, do państw członkowskich należy dokładniejsze określenie wśród dostaw towarów i świadczenia usług objętych kategoriami załącznika III do dyrektywy VAT¹⁶ tych, do których ma zastosowanie stawka obniżona¹⁷. Możliwość dokonywania takiego selektywnego stosowania obniżonej stawki VAT jest uzasadniona m.in. tym względem, że – ponieważ stawka ta stanowi wyjątek – ograniczenie jej stosowania do określonych i swoistych aspektów kategorii danego świadczenia jest spójne z zasadą, według której wyjątki i odstępstwa należy interpretować zawężająco¹⁸. Napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego czy warzywnego stanowią niewielką część całego szerokiego asortymentu towarów klasyfikowanych w CN 2202. Na tle powyższych wskazówek TSUE należy stwierdzić, że napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego czy warzywnego
--	--	--	---	---

⁸⁾ Por. wyrok z dnia 10 listopada 2011 r., The Rank Group, C-259/10 i C-260/10, EU:C:2011:719, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁹⁾ Por. wyrok z dnia 10 listopada 2011 r., The Rank Group, C-259/10 i C-260/10, EU:C:2011:719, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo.

¹⁰⁾ Por. wyrok z dnia 3 lutego 2022 r., Finanzamt A, C-515/20, EU:C:2022:73, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo.

¹⁶ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.).

¹⁷ Przykładowo: wyrok w sprawie C-499/16 pkt 23.

¹⁸ Wyrok w sprawie C-499/16 pkt 24.

				oraz inne napoje objęte CN 2202 niespełniające tego warunku (takie jak wody butelkowane mineralne czy źródlane, wody smakowe, zawierające mniejszą, czasem śladową, ilość tego soku, czy też napoje nie zawierające w ogóle soku z owoców lub warzyw, zawierające przy tym dodatek cukru lub innego środka słodzącego, a także różne napoje gazowane) to różne produkty, które z punktu widzenia przeciętnego konsumenta nie są zastępowalne. Napoje zaspokajają jedną z podstawowych potrzeb człowieka jaką jest pragnienie, jednak wskazane rodzaje napojów to towary odmienne pod względem składu, smaku, procesu produkcji oraz wpływu na zdrowie człowieka (zawartości witamin czy składników mineralnych). Dla przeciętnego konsumenta ma znaczenie fakt, czy napój, który nabywa to sok z owoców lub warzyw (tzw. 100% sok) albo napój, w którego składzie znajduje się co najmniej 20% takiego soku, czy też jest to napój zawierający śladową (lub żadną) ilość soku albo jest to woda (niegazowana lub z zawartością dwutlenku węgla, dosładzana albo bez dodatku cukru). Powyższe, ma wpływ na decyzję przeciętnego konsumenta o wyborze danego środka spożywczego. Nie sposób zatem w tym kontekście uznać, że zróżnicowanie stawek opodatkowania wpływa na zaburzenie warunków konkurencji pomiędzy producentami wód smakowych a producentami wód mineralnych i źródłanych na krajowym rynku napojów bezalkoholowych w Polsce.
2.	Art. 1 projektu ustawy (poz. 17 pkt 2 załącznika nr 10 do ustawy o VAT).	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw	Projekt ustawy zakłada podwyższenie stawki podatku od towarów i usług z 5 % (oraz z 8 % w gastronomii) do 23 % na określone grupy napojów. Celem projektodawcy jest wyłączenie ze stawki obniżonej VAT wszystkich bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych, stąd w projektowanych przepisach uwzględniono także moszcz gronowy. Zmiana wpłynie bezpośrednio na końcowe ceny moszczu gronowego, bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych oraz napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny. W praktyce spowoduje to wzrost cen detalicznych,	<u>Uwagi zostały częściowo uwzględnione.</u> Brzmienie projektowanych regulacji zostało przeredagowanie – wprowadzone zmiany, ustanawiając jasne kryteria, tj. określoną zawartość alkoholu oraz kofeiny lub tauryny, zamiast pojęć takich jak „bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych”, wyeliminują ewentualne wątpliwości interpretacyjne. Ponadto odstąpiono od podwyższenia stawki VAT na moszcz gronowy.

		a w konsekwencji może ograniczyć popyt i obniżyć wolumen sprzedaży takich produktów. Przedsiębiorcy wskazują na możliwe negatywne skutki ich wprowadzenia. Mimo, iż podatek od towarów i usług jest teoretycznie neutralny dla przedsiębiorców, to firmy działające w branży handlowej i gastronomicznej spodziewają się spadku sprzedaży tego rodzaju produktów. Dodatkowo przedsiębiorcy będą musieli dokonać zmian w systemach sprzedażowych (kasy fiskalne, systemy księgowe, modyfikacja bazy towarów), co pociągnie za sobą koszty ich wdrożenia. Wpływ powyższych zmian będzie szczególnie dotkliwy dla najmniejszych podmiotów, działających w branży handlowej i gastronomicznej (restauracje, kawiarnie, bary), często na niskim poziomie marży, z wysokimi kosztami stałymi oraz z ograniczoną możliwością przeniesienia kosztów na konsumenta. Podwyższenie stawek VAT może spowodować także szczególnie dotkliwe skutki dla małych, lokalnych producentów napojów bezalkoholowych, oferujących produkty objęte zmianą stawek VAT. W Ocenie Skutków Regulacji brak jest wykazania wpływu zmian w ujęciu pieniężnym, mimo że zarówno w uzasadnieniu projektu ustawy, jak i w OSR (w ujęciu niepieniężnym)	Po wprowadzeniu zmian projekt przewiduje podwyższenie stawki VAT na zawierające w swoim składzie co najmniej 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego: • napoje bezalkoholowe, w tym piwo bezalkoholowe, o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, • piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 %, • napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny, z 5 % do 23 % (sprzedawane w obrocie handlowym) oraz z 8 % do 23 % (sprzedawane w ramach usługi gastronomicznej). Jednocześnie – mimo modyfikacji w zakresie przedmiotowym, tj. katalogu napojów, dla których podwyższana jest stawka VAT – główny cel projektu pozostaje bez zmian. Nie ma uzasadnienia, aby stawką preferencyjną były objęte napoje, które są „alternatywami” dla napojów alkoholowych (tzw. napoje No/Low) czy napoje energetyzujące. Podwyższenie stawki VAT na napoje bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 0,0 %, piwo bezalkoholowe o objętościowej mocy alkoholu 0,0 % oraz napoje energetyzujące – zawierające w swoim składzie min. 20 % soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego – może spowodować wzrost cen ww. towarów, co może zmniejszyć popyt na tego rodzaju napoje, w szczególności wśród dzieci i młodzieży tj. grupy o ograniczonych możliwościach dochodowych, która wykazuje się wyższą wrażliwością cenową niż osoby dorosłe. Takie cele wpisują się w działania profilaktyczne na rzecz ograniczania spożywania alkoholu. Ewentualny wzrost cen wywołany wyłączeniem ze stawki obniżonej VAT, będzie jednak zależał od indywidualnych decyzji przedsiębiorców uwzględniających ich sytuację ekonomiczną, w tym ofertę handlową czy strategię sprzedaży danego przedsiębiorstwa. Ostateczna cena tego typu napojów kształtowana jest przez wiele czynników, takich jak koszty energii, logistyki, marketingu, marże handlowe, na które nałoży się efekt nowej stawki VAT. Zmiana stawki VAT na objęte projektem towary będzie oczywiście wiązała się z pewnymi kosztami dla przedsiębiorców,
--	--	---	--

		wskazuje się na konieczność dokonania szeregu czynności dostosowawczych, takich jak aktualizacja systemów księgowych, przyporządkowanie nowych stawek VAT, modyfikacja kas rejestrujących w placówkach handlowych i gastronomicznych. Takie działania wiążą się z realnymi czynnościami administracyjnymi i kosztami, które dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców będą stanowić poważne obciążenie finansowe. Należy również zauważyć, że w OSR ponownie zrównano oddziaływanie zmian tej regulacji w taki sam sposób w odniesieniu do dużych przedsiębiorców, jak i podmiotów sektora MŚP. Wpływ regulacji na te grupy nie może być oceniany przez Ministra Finansów i Gospodarki jednakowo, ze względu na znaczące różnice w zasobach i możliwościach adaptacyjnych takich podmiotów. Rzecznik zwraca także uwagę, że jest to kolejny projekt ustawy przygotowany przez Ministerstwo Finansów, w którym przewiduje się istotne podwyższenie stawek podatku (w tym przypadku VAT) bez zapewnienia odpowiednio długiego okresu konsultacji publicznych – na ich przeprowadzenie przeznaczono zaledwie 21 dni w okresie świątecznym. Tak krótki czas uniemożliwia wielu przedsiębiorcom oraz organizacjom branżowym rzetelne przeanalizowanie skutków projektowanych zmian, które będą miały istotne konsekwencje dla przedsiębiorców sektora MŚP. Rzecznik wnosi o rozważenie wydłużenia <i>vacatio legis</i> projektowanych zmian. Zaplanowane wejście w życie zmian z dniem 1 lipca 2026 r. może być zbyt krótkim okresem na przygotowanie się najmniejszych przedsiębiorców do nowych obowiązków. Konieczne jest zapewnienie odpowiedniego czasu na dostosowanie systemów sprzedażowych, oznaczeń produktów oraz procedur księgowych, aby uniknąć chaosu w obrocie i ryzyka błędów w rozliczeniach.. Warto także	np. związanymi ze zmianami w systemach księgowych firm (polegających na przyporządkowaniu nowych stawek do oferowanych towarów/usług) czy ze zmianami w kasach rejestrujących (w przypadku placówek handlowych i gastronomicznych). Stosownych modyfikacji „bazy towarowej” w kasach rejestrujących (w zakresie przypisanej do nazwy towaru odpowiedniej stawki VAT), podatnicy mogą dokonać samodzielnie lub przy pomocy serwisantów kas. Wysokość poniesionych w tym zakresie nakładów będzie uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa oraz dokonywanych w tym zakresie modyfikacji. Termin wyznaczony na przeprowadzenie konsultacji publicznych w pełni realizował standardy wynikające z obowiązującego porządku prawnego¹⁹, tj. 21 dni – w przypadku projektu ustawy . Projekt został przekazany do konsultacji publicznych w dniu 5 grudnia 2025 r. z terminem wniesienia uwag do 5 stycznia 2026 r.²⁰ Liczne uwagi, również ze strony organizacji branżowych oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zostały potraktowane z najwyższą powagą. Zgłoszone uwagi i postulaty zostały szczegółowo przeanalizowane, w szczególności pod kątem eliminacji potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych oraz dopracowania przepisów tak, aby były one maksymalnie jasne i czytelne. Poprzez wydłużenie prac nad ostatecznym kształtem regulacji, podatnicy uzyskali czas na swego rodzaju przygotowanie się do
--	--	---	---

¹⁹ Zgodnie z § 40 ust. 3 pkt 1 uchwały Rady Ministrów Nr 190 z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) terminem do zajęcia stanowiska dla projektów ustaw, którego skrócenie wymagałoby szczególnego uzasadnienia, jest okres 21 dni.

²⁰ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12404906>

	Art.2 projektu ustawy – termin wejścia w życie		przeprowadzić zintensyfikowane działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców.	planowanych zmian stawek VAT. Pierwotnie projekt miał wejść w życie 1 lipca 2026 r., jednak po modyfikacjach planowana data wejścia w życie to 1 stycznia 2027 r. Zatem można uznać postulat dotyczący przyjęcia dłuższego vacatio legis za uwzględniony.
--	--	--	--	---

ZGŁOSZENIE
ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM – ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług UD 327

(tytuł projektu – zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w programie prac legislacyjnych)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. Nazwa/imię i nazwisko**

ZWIĄZEK PRACODAWCÓW POLSKA RADA WINIARSTWA

2. Siedziba/miejsce zamieszkania**

00-105 Warszawa, ul. Twarda 18

3. Adres do korespondencji i adres e-mail

office@zpprw.pl

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIONIEGO W CZĘŚCI
A W PRACACH NAD PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca zameldowania na pobyt stały
1	Magdalena Zielińska	
2		
3		
4		
5		

**C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO
PRZEDMIOTEM OCHRONY**

Nie ulega wątpliwości, że wina odalkoholizowane oraz piwa bezalkoholowe nie są napojami przeznaczonymi dla osób niepełnoletnich. Całkowicie podzielamy przedstawioną w projekcie opinię, że dostęp osób poniżej 18. roku życia do tego rodzaju produktów powinien być ograniczany, co rozumiemy jako wyłączenie możliwości ich sprzedaży i podawania osobom nieletnim.

W przypadku konsumentów dorosłych jesteśmy jednak przekonani, że produkty te pełnią pozytywną funkcję – stanowią realną alternatywę, która może zastępować alkohol i tym samym przyczyniać się do ograniczenia jego spożycia. Coraz większe zainteresowanie tego typu napojami jest elementem szerszego trendu NoLo, obejmującego świadome zmniejszanie spożycia alkoholu i poszukiwanie zdrowszego, bardziej zrównoważonego stylu życia.

Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, celem opodatkowania stawką 5% „było preferencyjne opodatkowanie napojów zawierających komponent owocowo-warzywny, w porównaniu do napojów zawierających głównie cukier czy sztuczne barwniki”. Skoro bezalkoholowe alternatywy spełniają to kryterium, a jednocześnie – co istotne z perspektywy zdrowia publicznego – wspierają ograniczanie konsumpcji alkoholu, podnoszenie wobec nich stawki podatkowej, a tym samym obniżanie ich dostępności ekonomicznej, wydaje się

rozwiązaniem niespójnym z deklarowanymi celami polityki zdrowotnej państwa.

Odnosząc się do przekazanego do konsultacji projektu, pragniemy zwrócić uwagę na brak precyzji przedstawionej propozycji. W poz. 17 pkt 2 Załącznika nr 10 zaproponowano wyłączenie dla bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych objętych pozycjami od CN 2203 do CN 2208, w tym piwa, wina (w tym musującego), cydru oraz mieszanin z udziałem przynajmniej jednego z nich. Nie jest jednak jasne, które napoje bezalkoholowe należy uznać za bezalkoholowy odpowiednik. W naszej ocenie konieczne jest jednoznaczne zdefiniowanie pojęcia „bezalkoholowego odpowiednika napoju alkoholowego”, w szczególności poprzez wskazanie obiektywnych kryteriów kwalifikacji tych produktów.

W uzasadnieniu wskazano, że „o zastosowaniu właściwej dla danego towaru/napoju stawki VAT nie będzie przesądzała nazwa handlowa czy marketingowa, lecz obiektywne cechy i właściwości danego produktu. Zatem o właściwej stawce VAT dla bezalkoholowych odpowiedników napojów alkoholowych będą decydowały ich składy, cechy, sposób produkcji, przeznaczenie itp., a nie tylko nazwy nadane przez producenta czy używane w reklamie”. Brakuje jednak doprecyzowania, jakie cechy miałyby przesądzać o wyłączeniu napoju z możliwości zastosowania stawki 5%. Jakie składy, właściwości czy technologie produkcji miałyby decydować o zakwalifikowaniu produktu jako bezalkoholowego odpowiednika napoju alkoholowego? Określenie jasnych kryteriów oceny jest niezbędne.

Rynek napojów jest niezwykle zróżnicowany, a wiele obecnych na nim wyrobów trudno sklasyfikować na podstawie projektowanych przepisów. Poniżej przedstawiamy wybrane przykłady, które ilustrują te wątpliwości.

Na rynku dostępne są wyroby bezalkoholowe powstające – podobnie jak napoje alkoholowe – w wyniku procesu fermentacji. Przykładem może być kombucha, często produkowana z dodatkiem soków owocowych i przedstawiana jako zdrowa, bezalkoholowa alternatywa dla napojów alkoholowych. Bywa rozlewana do opakowań kojarzonych z wyrobami winiarskimi i serwowana w kieliszkach. Czy kombuchę należy uznawać za bezalkoholowy odpowiednik napoju alkoholowego? Jakie należy przyjąć kryteria przy ocenie?

Podobne wątpliwości dotyczą coraz popularniejszych grzańców bezalkoholowych wytwarzanych na bazie soków i moszczy z dodatkiem ziół i przypraw. Część z nich sprzedawana jest pod markami posiadającymi alkoholowe odpowiedniki, część funkcjonuje zupełnie niezależnie. Ta grupa wyrobów charakteryzuje się bardzo dużą różnorodnością.

Czy napój owocowy na bazie soku aroniowego, z dodatkiem miodu pszczelego, soku z cytryny, poddany aromatyzacji przyprawami korzennymi może zostać uznany za bezalkoholowy odpowiednik napoju alkoholowego? W oparciu o jakie kryteria należy prowadzić rozróżnienie w celu określenia odpowiedniej stawki VAT? Projekt ustawy nie zawiera niezbędnych informacji, pozwalających odpowiedzieć na to pytanie.

ZP PRW stoi na stanowisku, że produkty będące napojami owocowymi, w których udział masowy soku owocowego wynosi nie mniej niż 20%, nie powinny być uznawane za bezalkoholowe odpowiedniki alkoholu. W przypadku wyrobów winiarskich procesem, w wyniku którego powstają bezalkoholowe odpowiedniki, jest dealkoholizacja.

Dodatkowo wątpliwości budzi fakt, że za bezalkoholowy odpowiednik napoju alkoholowego

uznano moszcz gronowy – świeżo tłoczony sok z winogron, który może stanowić surowiec winiarski, ale jest także sprzedawany jako wartościowy napój, bogaty w antyoksydanty i witaminy. Nie jest zrozumiałe, z czego wynika decyzja o podwyższeniu stawki VAT na ten produkt. Zaskakujące wydaje się wyłączenie moszczu z jednego rodzaju owoców tj. winogron, a pozostawienie moszczu innych owoców, będących także zarówno surowcami winiarskimi, jak i napojami do bezpośredniego spożycia. Proponowane rozwiązanie wydaje się nielogiczne i nieuzasadnione.

Z uwagi na powyższe wnioskujemy o doprecyzowanie pojęć oraz kryteriów klasyfikacji napojów bezalkoholowych, tak aby przepisy były spójne, logiczne i możliwe do jednoznacznego stosowania zarówno przez producentów, jak i organy podatkowe.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1	Odpis z Krajowego Rejestru Sądowego
2	
3	

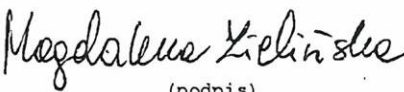
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/~~zmiany danych~~**
zgłoszenia dokonanego dnia02.01.2026 r.....
(podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)

F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE

Imię i nazwisko	Data	Podpis
Magdalena Zielińska	28.01.2026 r.	

G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNANÍ

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

(podpis)

* Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy treść: "- Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.

** Niepotrzebne skreślić.